

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1878. Andra Kammaren. N:o 59.

Onsdagen den 15 Maj.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande månad.

§ 2.

Herr Statsrådet m. m. Friherre *F. W. von Otter* aflemnade Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen, angående beviljande af ett kreditiv att i händelse af behof användas till neutralitetens upprätthållande.

Herr Talmannen mottog denna Kongl. proposition under förklaring, att Kammaren skulle deråt lemna grundlagsenlig behandling; hvarefter Herr Talmannen lät den nådiga propositionen uppläsas; varande densamma af följande lydelse:

»Oaktadt de förhoppningar, som alltjemt pågående underhandlingar ingifva om en fredlig lösning af nu förevarande tvistefrågor mellan tvenne af Europas stormakter, äro alla farhågor beklagligen ej ännu aflägsnade för ett krig, hvilket sannolikt skulle komma att till en del utkämpas i vår närhet. Då under dylika förhållanden och för bevarandet af den neutrala ställning för de förenade rikena, som det är Kongl. Maj:ts bestämda afsigt att bibehålla, åtgärder möjligen kunna komma att erfordras, för hvilkas vidtagande, hvad Sverige angår, Kongl. Maj:t anser medel böra vara att tillgå, utan särskildt sammankallande af Riksdag, vill Kongl. Maj:t med afseende derå, att den summa, som Riksdagen, jemlikt 63 § Regeringsformen, anvisat att utan infallande krig vara tillgänglig för rikets försvar jemte andra ändamål, blifvit bestämd utan hänsyn till den allmänna politiska ställningens nuvarande osäkerhet, härmed föreslå Riksdagen att, i likhet med sistförflutne Riksdag, anvisa ett ytterligare kreditiv af två millioner kronor, som Kongl. Maj:t må ega att, sedan hela Statsrådets

tankar deröfver blifvit inhemtade, i mån af behof använda till åtgärder för upprätthållande af rikets neutralitet.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

O. M. Björnstjerna.»

Efter uppläsning häraf beslöt Kammaren, på derom af Herr Talmannen gifven proposition, hänvisa Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition till Stats-Utskottet.

§ 3.

Upplästes två till Kammaren inkomna, så lydande sjukbetyg:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare Herr J. Andersson i Häckenäs, som lider af följderna efter en kontusion af venstra höften, är förhindrad att öfvervara Kammarens öfverläggningar, intygas på aflagd embetsed.

Stockholm den 15 Maj 1878.

Ernst Fogman,
Legit. läkare.

Att riksdagsmannen Herr K. F. Segerlind till följd af sjukdom — Tumores hæmorrhoidales — är nödsakad att iakttaga stillhet på sitt rum; intygar

Stockholm den 14 Maj 1878.

K. Kjerner,
Med. Doktor.

§ 4.

*Gemensamma
omröstningar.*

Sedan Riksdagens båda Kamrar förehaft och godkänt de i 2:dra punkten af Stats-Utskottets memorial N:o 57 samt i samma Utskotts memorial N:is 58 och 59 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, deri Kamrarne fattat stridiga beslut, samt vidare denna dag blifvit bestämd för omröstning öfver de olika besluten, så anställes nu dessa omröstningar, enligt nedan intagna voteringspropositioner, i följande ordning, nemligen:

1:sta omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 57, punkt. 2:o.)

Den, som vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda nådiga framställning, till fartygsmateriel beviljar 2,100,000

kronor samt deraf anvisar 500,000 kronor, att såsom extra anslag för år 1879 utgå, röstar

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts berörda nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräkning, och utföll omröstningen med 46 Ja och 143 Nej.

Den omröstning öfver ofvan intagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 70 Ja och 46 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller 46 Ja och 143 Nej,

sammanräkningen visar..... 116 Ja och 189 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

2:dra omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 58, punkt. 1:o.)

Den, som vill bifalla Kongl. Maj:ts nådiga framställning derom, att för Intendenten vid Göteborgs utredningsförråd, f. d. Öfverstelöjtnanten Johan Fredrik Flach må å Allmänna indragningsstaten uppföras pension af 1,800 kronor, att från och med månaden näst efter den, i hvilken han från intendentsbefattningen blifver entledigad, under hans återstående lifstid utgå, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har den ifrågavarande pensionen blifvit till nedsatt belopp af 1,050 kronor utaf Riksdagen beviljad.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått,

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

att voteringsседlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och upp-räkning, och utföll omröstningen med 59 Ja och 130 Nej.

Den omröstning öfver ofvan intagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 89 Ja och 27 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller	59 Ja och 130 Nej,
sammanräkningen visar	148 Ja och 157 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

3:dje omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 58, punkt. 2:o)

Den, som vill bevilja den för Regementskommissarien, Majoren Carl Johan Schildt äskade årliga pension till belopp af 1,400 kronor, att från och med månaden näst efter den, i hvilken han blifver från regementskommissariebefattningen entledigad, under hans återstående lifstid från Allmänna indragningsstaten utgå, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har den ifrågavarande pensionen blifvit till nedsatt belopp af 800 kronor utaf Riksdagen beviljad.

Sedan voteringsседlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsседlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och upp-räkning, och utföll omröstningen med 66 Ja och 122 Nej.

Den omröstning öfver ofvan intagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 90 Ja och 25 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller	66 Ja och 122 Nej,
sammanräkningen visar	156 Ja och 147 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

4:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 58, punkt. 3:o.)

Den, som vill bevilja den för Regementsläkaren m. m. J. M. Lemchens enka, Johanna Lovisa Lemchen, född Söderström, äskade pension af 400 kronor årligen, att af henne tillträdas med innevarande års början, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedelne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknade, och utföll omröstningen med 90 Ja och 99 Nej.

Den omröstning öfver ofvan intagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 103 Ja och 12 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller	90 Ja och 99 Nej,
sammanräkningen visar	193 Ja och 111 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

5:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 58, punkt. 4:o.)

Den, som vill bifalla Kongl. Maj:ts nådiga framställning derom, att Öfveringenjören vid Rikets Generallandtmäterikontor Erik Gustaf Liunggren må blifva å Allmänna indragningsstaten öfverflyttad med rätt att derå från början af år 1879 uppbära sin nuvarande lön med dyrtidstillägg 3,600 kronor årligen; dock att, derest han blifver befordrad till annan tjänst å rikets stat, han skall vara pligtig att i allo frånträda aflöningen på indragningsstat, om denna understiger eller är

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

lika med den nya lönen, samt att å den förra vidkännas motsvarande afdrag, i den mån den öfverstiger berörda nya lön, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, är Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning på det sätt af Riksdagen bifallen, att Öfveringeniören Liunggren blifvit å Allmänna indragningsstaten öfverflyttad med rätt att derå från början af år 1879 uppbära sin nuvarande lön 3,000 kronor årligen; dock att, derest han varder befördrad till annan tjenst å rikets stat, han skall vara pliktig att i allo frånträda lönen på indragningsstat, om denna understiger eller är lika med den nya lönen, samt att å den förra vidkännas motsvarande afdrag, i den mån den öfverstiger berörda nya lön.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräkning, och utföll omröstningen med 44 Ja och 143 Nej

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-
maren samtidigt anstald, hade utfallit med 85 Ja och 31 Nej,
hvad, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller 44 Ja och 143 Nej,
sammanräkningen visar 129 Ja och 174 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

6:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 58, punkt. 5:o.)

Den, vom vill, att Riksdagen åt extra Provincialläkaren A. F. Lindfors' enka, Lovisa Carolina Lindfors, född Sandelin, och hennes oförsörjda dotter Maria Lovisa beviljar en årlig pension af 400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har förslaget om beviljande af berörda pension icke vunnit Riksdagens bifall.

*Gemensamma
omröstningar
(Forts.)*

Sedan voteringssedlarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 105 Ja och 78 Nej.

Den omröstning, öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 102 Ja och 11 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller..... 105 Ja och 78 Nej,

sammanräkningen visar..... 207 Ja och 89 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

7:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 59, punkt. 2:o.)

Den, som vill godkänna följande aflöningsstater:

för landssekreterare och landskamrerare:

i Malmöhus, Elfsborgs, Östergötlands, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus, Kalmar, Kristianstads och Wermlands län:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	3,000.	7,400.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	3,000.	8,000.

i Jönköpings, Kronobergs, Stockholms, Kopparbergs, Örebro, Gefleborgs, Westernorrlands och Södermanlands län:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	2,500.	6,900.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	5,500.	7,500.

i Blekinge, Hallands, Westmanlands, Upsala, Westerbottens, Norrbottens, Jemtlands och Gotlands län:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	2,000.	6,400.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	2,000.	7,000.

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen godkänt följande aflöningsstater:

för landssekreterare och landskamrerare:

i Malmöhus, Elfsborgs, Östergötlands, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus,
Kalmar, Kristianstads och Wernlands län:

	Lön.	Tjänstgörings- penningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	2,500.	6,900.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	2,500.	7,500.

i Jönköpings, Kronobergs, Stockholms, Kopparbergs, Örebro, Gefleborgs,
Westernorrlands och Södermanlands län:

	Lön.	Tjänstgörings- penningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	2,000.	6,400.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	2,000.	7,000.

i Blekinge, Hallands, Westmanlands, Upsala, Westerbottens, Norrbottens,
Jemtlands och Gotlands län:

	Lön.	Tjänstgörings- penningar.	Summa.
vid tillträdet	4,400.	1,500.	5,900.
med ålderstillägg efter fem år	5,000.	1,500.	6,500.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 56 Ja och 132 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 80 Ja och 36 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster, eller 56 Ja och 132 Nej, sammanräkningen visar 136 Ja och 168 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

8:de omröstningen:

Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 59, punkt. 3:o.)

Den, som vill godkänna följande aflöningsstat:

för kronofogde:

	Lön.	Tjenstgörings- penningar.	Expens- medel.	Summa.
vid tillträdet	3,000.	1,000.	300.	4,300.
med ålderstillägg efter tio år röstar	3,500.	1,000.	300.	4,800.

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen godkänt följande aflöningsstat:

för kronofogde:

	Lön.	Tjenstgörings- penningar.	Expens- medel.	Summa.
vid tillträdet	2,500.	1,000.	300.	3,800.
med ålderstillägg efter tio år ...	3,000.	1,000.	300.	4,300.

Sedan voteringsedlarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 70 Ja och 118 Nej.

Den omröstning, öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anstald, hade utfallit med 85 Ja och 31 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster, eller 70 Ja och 118 Nej,
sammanräkningen visar 155 Ja och 149 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 5.

Till afgörande förekom Lag-Utskottets utlåtande N:o 39, i anledning af väckta motioner om lagstiftningsåtgärder i syfte att förekomma skogsbrist.

Om lagstift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.

Punkten 1;

Om lagstift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.
(Forts.)

I anledning af Herr *S. Axells* inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 40, innehållande ett förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse, med hvilket förslag motionären afsett en sammanjemkning mellan de olika beslut, hvori Kamrarna år 1874, vid behandling af Kongl. Maj:ts då aflåtna proposition i ämnet, stannat, hade Utskottet uti förevarande punkt gjort den hemställan,

att berörda motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Enligt anteckning å utlåtandet, var reservation mot nämnda hemställan inom Utskottet anmäld af Herr *von Gegerfelt*, hvilken, under förmälan att ett förslag till lag i ämnet, grundadt på sammanjemkning af de vid riksdagen år 1874 uttalade åsigter, väl blifvit inom Utskottet uppgjort och sorgfälligt granskadt, men ej lyckats vid sin slutliga behandling vinna pluralitet, förklarar sig vilja för egen del framlägga samma förslag, så lydande:

“För de landstingsområden eller delar deraf, som Kongl. Maj:t efter framställning, grundad på ett af landstinget med två tredjedelar af de afgifna rösterna fattadt beslut, finner skäl bestämna, varder härigenom förordnad som följer:

§ 1.

Enskild jordegare vare pliktig att till skogsbörd bibehålla den egentliga skogsmarken, der den ej odlas till åker eller äng, användes till nödig beteshage eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall bibehållas till skogsbörd; och lemnas ej fröträd, ungskog eller växande plantor kvar till den mängd och beskaffenhet, att deraf kan vinnas erforderlig återväxt; vare jordens egare skyldig att derom draga försorg. Gör han det ej, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att ej allenast, med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet anses erforderliga, vid vite ålägga jordegaren att dessa åtgärder inom viss tid och, der flera års tid dertill fordras, med viss del årligen fullborda, utan ock, om så nödigt prövas, ställa den återstående skogen, eller viss del deraf, vid vite under förbud antingen så, att den ej må anlitas för annat än husbehof, eller ock på det sätt, att träd under vissa dimensioner ej må från egendomen säljas eller bortföras.

Mom. 2. Visas det att, sedan skog blifvit under förbud stäld, föreskrifna åtgärder vidtagits för skogsåterväxt å den afbrukade marken; varde förbudet af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande återkalladt; dock åligge egare af skogen att åt densamma fortfarande egna den värd, som fordras för återväxtens betryggande, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

Mom. 3. Hvad nu är sagdt om jordens egare skall, i fall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan innehafves, gälla för denne, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och sjelf ej vållat, i laga ordning söka ersättning af jordens egare.

Om lagstifningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (Forts.)

§ 3.

Mom. 1. För utövande af uppsigt öfver denna författnings efterlefnad skall vederbörande landsting för den tid och till det antal, landstinget bestämmer, välja tillsyningsmän, hvilka hafva till åliggande att, när föreskrift i författningen eller beslut, som med tillämpning deraf är gifvet, öfverträdes eller icke behörigen iakttages, derom hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan.

Mom. 2. Dessa tillsyningsmän skola afönas af landstingsmedel; och må till sådan befattning ej utses tienstförrättande jägmästare eller revierförvaltare.

§ 4.

Mom. 1. Göres sådan anmälan, som i 3 § sägs, eller förekommer eljest anledning dertill, att försummelse i afseende på skogsåterväxtens befrämjande skett, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, innan föreläggande enligt 2 § meddelas, att förordna lämplig skogstjensteman att, jemte två ojäfvice, till biträde vid landtmäteriförrättningar utsedde gode män, vid syn, hvartill jordegaren kallas, förhållandet undersöka samt, der försummelse finnes ega rum, afgifva förslag till de åtgärder, hvilka i sådant afseende böra vidtagas, äfvensom till den tid, hvarinom arbetet skall vara afslutadt, och huru mycket deraf skall årligen verkställas. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ege ock att, der det af omständigheterna påkallas, genom särskildt beslut, ställa skog tills vidare under sådant förbud, som i 2 § omförmäles.

Mom. 2. Kostnaden för syn, hvarom i denna § sägs, skall, då den för jordegaren föranleder något åläggande som vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos honom saknas, utgå af landstingskassan, hvaraf nämnde kostnad skall, om vederbörande det äska, förskjutas.

§ 5.

I fråga om kallelse å gode männen samt om ersättning till dem gäller hvad i afseende på deras biträde vid landtmäteriförrättningar är stadgadt.

§ 6.

Vite, som enligt denna författning ådömes, tillfalle landstingskassan.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

§ 7.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan, inom den tid, som i Kongl. förordningen den 14 December 1866 är föreskrifven för besvärs anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk; dock lände det öfverklagade beslutet till efterrättelse, intill dess annorlunda förordnas.“

I denna Herr von Gegerfelts reservation hade Grefve *Mörner* samt Herrar *Lindgren*, *Sundell*, *Torpadie*, *Nils Pettersson* och *Magnus Andersson* instämt, de tre sistnämde dock med de ändringar i lagförslaget, att uti § 1 i orden “användes till nödig beteshage“ utbyttes mot: “afstänges till nödig beteshage“, och uti § 4 i stället för uttrycket “lämplig skogstjensteman“ sattes: “lämplig och i skogshushållning kunnig man“;

Varande dessutom reservation mot Utskottets ifrågavarande förslag afgifven af Herr *Fröberg*.

Sedan Utskottets hemställan blifvit uppläst, anförde

Herr Nils Pettersson: Vi stå nu i Riksdagens elfte eller, jag kan till och med säga, tolfte timma åter vid denna efter mitt förmenande för vårt land ganska viktiga fråga rörande lagstiftning för de svenska skogarna. Det är en händelse, som ser ut som en tanke, att denna fråga alltid förekommer så sent på riksdagen; och detta förhållande har gifvit mig anledning till antagande, att det finnes någon mäktig, om än icke fosterländsk, kraft, som arbetare mot åstadkommandet af någon lagstiftningsåtgärd uti ifrågavarande rigtning.

Förvärfsbegäret är ett aktningvärdt begär, och jag vill icke påstå, att man bör göra något ingrepp i den enskildes fria dispositionsrätt öfver hans egendom, så framt detta kan underlätas, utan att den enskildes eller det allmännas rätt derigenom kränkes; men man behöfver icke tro sig ega någon profetisk blick för att inse vådan af den nu pågående totala skogsafverkningen i landet. Icke heller behöfver man ega någon vidlyftig lokalkännedom för att komma till den öfvertygelsen, att en sådan afverkning pågår; och hvartill detta förhållande i framtiden skall leda, torde man lätt kunna föreställa sig. Historien bär också derom ett ojäfaktigt vittnesbörd; och man kan skratta åt denna sak, huru mycket man vill, denna afverkning är likväl en faktisk sanning, och jag tror, att bevis härför finnas inom våra egna landamären: Svältorna äro, som jag tror, derpå ett beaktansvärdt exempel. Jag föreställer mig också, att man icke ostraffadt kan göra ingrepp i naturens ordning. I de klimatiska förhållandena har nemligen visat sig en ganska märkbar förändring efter skogarnas uthuggning; och jag tror icke, att vi bo så långt från Nordpolen, att vi icke kunna få kännning deraf. Såsom riksdagsman hvarken vill eller kan jag låta bli att tänka på hvad framtiden skall säga om oss

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

i detta fall. Jag vill icke, att Norrlands berg och mellersta Sverges sandmoar i framtiden skola bära vittne om vår obetänksamhet att icke såsom lagstiftare göra något till förekommande af den förderfliga skogsförödelser; och det är min oförgrifliga öfvertygelse, att vi genom denna underlåtenhet rycka från våra efterkommande den enda naturliga förvärfskälla, som stå invånarne i dessa trakter till buds. Jordbruket ensamt kan icke nära dem utan med tillhjälp af skogsskötseln, för att icke tala om den trefnad, ett land har derigenom att skog får växa, der den enligt naturens ordning bör växa.

Jag är fullkomligt öfvertygad om det origtiga i ett sådant förfaringsätt; och att vådan hänger oss rakt öfver hufvudet, det är säkert. Jag är icke så enfaldig att jag skulle kunna tro hvad man på många håll sökt framhålla, eller att skogen icke alls bör röras, utan jag anser att den mogna skogen bör afverkas. Men när man af de statistiska uppgifterna inhemtar hvilken oerhörd mängd s. k. pitprops som utföres ur landet, hvilket man äfven är i tillfälle att se vid våra jernvägsstationer och hamnar, så måste man komma till den slutsats, att vår skogsafverkning är till den grad origtig och hufvudlös att den omöjligt utan stor skada för landet kan länge fortvara.

Då jag hyser sådana åsichter, bör det icke förväna Kammaren, att jag icke är belåten med det resultat, hvartill Utskottet kommit i detta hänseende, utan att jag yrkar afslag å detsamma. Jag kan icke underlåta att med några ord omnämna det egendomliga sätt, hvarpå Utskottet framkommit med ett sådant förslag som det nu föreliggande. Utskottet genomgick verkligen motionärens förslag § efter § och utarbetade efter noggrann pröfning detta förslag, som var på god väg att godkännas då alla §:na voro af Utskottet antagna, men i sista stund och på grund af en händelse föll sjelfva ingressen till förslaget på en enda rösts öfvervigt, till följd hvaraf förslaget icke kunde framläggas för Kamrarna på annat sätt än att den ledamot af Utskottet, som lifligast intresserade sig för saken, i form af reservation nödgades frambara detsamma. Man hör nästan allmänt, då denna fråga diskuteras man och man enellan, den åsigt uttalas att något på allvar måste göras för att åstadkomma en förbättrad skogsskötsel; men går man frågan närmare in på lifvet, så blifva straxt meningarne så skiljaktiga att det blir omöjligt att komma till något enigt resultat. Reservantens förslag har redan förut både af en särskild komité och af Utskottet genomgått en sådan jemkning och granskning att icke någon, som ej tagit till särskild uppgift att förderfva skogar, bör stöta sig af eller frukta för att antaga detta förslag. Min enskilda åsigt är, att lagen borde vara något vidsträcktare. Så önskade jag t. ex. att landstinget icke måtte få med saken att göra, att, på sätt jag ock inom Utskottet mot reservanten föräktat, de i § 1 af lagförslaget förekommande orden "användes till nödig beteshage" borde utbytas mot "afstänges till nödig beteshage" samt att, hvad undersökningsmännen beträffa, dertill skulle utses, i stället för lämplige skogstjenstemän, personer som vore kunnige i skogsskötsel. Detta är dock mindre viktiga saker, som jag icke strängt håller på i händelse jag ej får understöd, utan yrkar jag, under förhoppning att

*Om laystift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.
(Forts.)*

vinna något understöd i denna del, helt enkelt afslag å Utskottets förslag och bifall till Herr von Gegerfeldts af mig jemte tvenne andra af denna Kammares ledamöter biträdda reservation. Ett sådant beslut skulle, anser jag, vara Kammaren fullt värdigt; jag befarar att man i motsatt fall möjligen kan utsätta sig för den beskyllningen, att riksdag vid riksdag på ett temligen tanklöst sätt hafva behandlat denna viktiga fråga.

Herr Ehrenborg: Jag tillåter mig att vara af något olika åsigt mot den siste talaren, utan att ändå kunna vidgå, att jag tillhör dem som i förevarande sak ingenting vilja. Jag lemnar nu dessa så att säga sensationssidor i skogsfrågan. Jag talar icke om klimatet, om nord-polen och så vidare. Vi hafva sannerligen under det sista århundradet fått nog af dessa känslan anslående framställningar, och man har betecknande nog anmärkt, att skogen i våra dagar får släppa till alltför mycket af sina produkter till pappermassa för allt det myckna trycket af mer eller mindre opraktiska förslag och öfverläggningar i skogsfrågan.

Jag kan icke gilla att Utskottet helt och hållet förkastat Herr Axells motion; motionen lider visserligen af två fel, nemligen i fråga om dels tillsynen och dels bildandet af kommunalskogar, hvilken del af förslaget dock Utskottet vederlagt och motionären ej heller torde så strängt hålla på. Men i hufvudsak, eller i fråga om principen om skyldigheten att befordra återväxt samt att motionären stannat vid denna princip och icke derifrån öfvergått till förbud, deri har enligt min tanke, motionären haft rätt, och i det stycket borde hans förslag hafva blifvit tillstyrkt af Utskottet.

Deremot har den reservation, som är afgifven af Utskottets ärade ordförande och i hvilken den siste talaren jemte tvenne andra ledamöter af denna Kammare instämt, enligt mitt förmenande ett väsentligt fel, som gör att icke jag kan gilla den. Under det nemligen reservanten i § 1 ansluter sig till återväxtprincipen, så frångår han redan i § 2 denna princip och öfvergår till förbuds- och fridlysningsprincipen, samt har dermed kommit in på något, som åtminstone jag, så länge jag innehar en plats vid Riksdagen, och, som jag tror, många med mig, skola på det bestämdaste bekämpa såsom rättsvidrigt, opraktiskt — ty det kommer att eluderas — och trakasserande äfven för den förståndige skogsegaren. Också måste reservanten, när han i § 2 hoppar öfver, om jag så får uttrycka mig, från återväxtprincipen till den om förbud, genast uppställa undantag, och gifver dermed rum för det husbehofsstadgande, som är egendomligt för Danmarks skogslagstiftning. Jag har förut framhållit och skall icke upprepa skälen därför, att jag trotsar, det någon domare skall kunna säga, hvad som i detta afseende är och icke är husbehofsafverkning, då jordbruket är förenadt med industriell rörelse. Till och med i fråga om en sådan sak som hägnader är det svårt att afgöra, när de äro behöfliga eller när de kunna undvaras. Det behöfver icke bevisas att ett stadgande om husbehofsafverkning är otillämpligt.

Vidare anser jag den nämnde reservationen vara oantaglig, emedan uti ingressen till densamma säges: för de landstingsområden eller delar deraf som Kongl. Maj:t etc. finner skäl bestämman, varder nu härigenom förordnad o. s. v. Med andra ord: man vill här stifta en *allmän* lag, men som dock icke skulle tillämpas i olika delar af landet med mindre än att beslut derom i hvarje särskild ort fattats.

Man torde hafva största anledning befara att denna lag skulle komma att af landstinget antagas i många orter, der den ej vore af behovet påkallad, och tvärtom på andra ställen icke antagas, der den kunde vara i högsta måtto behöflig. Jag kan lika litet nu som förra gången frågan förevar, förstå annat än att det tillkommer statsmakterna att antaga en skogslag rörande det allmännas ingripande i den enskildes skogshushållning, hvilken är så beskaffad att den kan gälla för hela riket. Men just för att den skall kunna blifva lämplig för hela riket, är det nödvändigt att den så litet som möjligt ingriper, men ändå verkar för ändamålet. Har nu en gång en sådan lag kommit till stånd, står det ju alltid för den eller de delar af landet, hvilka önska en mera ingripande skogslag, att föreslå en undantagslag och söka genomdrifva densamma.

För mig ställer sig denna fråga numera ganska enkelt. Den omfattar 3 delar: för *det första* frågan om sjelfva principen af återväxt eller förbud; för *det andra* frågan om de ansvarspåföljder, som skola drabba den, som ej efterliefer lagen, och för *det tredje* frågan om hvem som skall öfvervaka att lagen efterlefves. Hvad den första frågan angår, ansluter jag mig obetingadt till återväxtprincipen, i likhet med motionärerne och i olikhet med reservanterne. Hvad vidare beträffar ansvarspåföljden, så anser jag att den bör bestå i första rummet i vitesbestämmelser och förständigande att befordra återväxten, och dernäst i påföljden att de försummade åtgärderna eljest på den felandes bekostnad varda genom vederbörandes försorg vidtagna, och dermed punkt. Hvad slutligen angår den tredje delen af frågan eller hvem, som skall öfvervaka lagens tillämpning, anser jag visserligen önskligare om staten kunde fullgöra denna funktion, men då kontrollen derigenom skulle blifva dyrare och mera krånglig och då kommunerna ej alls äro lämpliga för detta uppdrag, emedan det i så fall troligen i de flesta fall ej blefve någon kontroll af, så är jag villig att anförtro öfvervakandet åt landstinget genom af denna myndighet tillsatta uppsyningsmän.

Detta sätt att stadga skyldighet att befordra skogens återväxt och, om så ej sker, på egarens bekostnad verkställa de för ändamålet erforderliga åtgärder, detta sätt har visat sig ändamålsenligt i flera andra länder, med hvilka vårt land kan jemföras, länder, der jordbesittningen står på allodial och icke på feodal grund. Ingen har klagat öfver att denna lagstiftning varit våldsamt, ej ens i de tyska staterna, hvilka åberopas såsom särdeles stränga i denna gren af lagstiftningen. I Bajern har redan länge en skogslag, byggd på denna grund, varit i tillämpning och landet har dervid funnit sig väl, att döma deraf att ingen ifrågasatt ändring af densamma. Frankrike antog en dylik lag på 1820-talet och bibehöll den så länge ett restriktivt

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

stadgande med afseende å skoghushållningen ansågs lämpligt, men som bekant är man i allmänhet i Frankrike mot alla inskränkningar, hvarför den nu mera är upphäfd.

Jag förmodar att Kammarens ledamöter läst 1870 års komitébetänkande och kanske några äfven läst 1856 års komitébetänkande, hvilket synes mig ännu mera innehållsrikt än det förstnämnda. Der ontalas att en kanton i Schweitz, Freiburg, i 28 år haft en skogslag af det enkla innehålllet att skogsegaren skall befordra återväxten, vid påföljd att eljest det allmänna gör det på haus bekostnad. Detta förhållande är för oss lärortigt deri, att, såsom i sistnämnda komitébetänkande erinrats, lagen utgått icke från ett okontrolleradt enväldes grund utan ur ett fritt folks öfvertygelse om hvad som är rätt och nödvändigt. Också har denna lag visat sig kraftigt verkande, och den står oförändrad ännu i dag. Längre än till betryggande af skogens återväxt vill man verkligen ej gå.

I den rigtning, jag nu angifvit, skulle jag vilja begära återremiss till Utskottet, men då vi i dag hafva den 15 Maj, vet jag nog samt att det är för sent. Jag anser vid sådant förhållande bäst att Riksdagen beslutar en underdånig skrifvelse i ämnet. Det kan visserligen synas förmätet af mig att våga ifrågasätta, det Kammaren skulle vilja förena sig med mig om ett på rak arm åstadkommet skrifvelseförslag, men jag dristar ändå göra det. Förslaget må, om det afslås, stå i protokollet för min räkning. Mitt förslag står ej i strid med den mening som af Riksdagen förra gången uttalades uti den då beslutade skrifvelsen till Kongl. Maj:t. Det skiljer sig blott deruti att det rör en enda punkt af skogslagstiftningen, nemligen det allmännas ingripande i den enskildes skogshushållning. Jag vill ej påstå att just denna del af skogslagstiftningen är viktigast eller att lösningen deraf är brådast, ty många andra viktiga och trängande lagstifningsärenden, hvilka afse förhindrandet af skogsbrist, vänta på sin lösning, t. ex. stängsel-skyldigheten, inskränkning i tiden för betning, frågan om skogsafsöndring under full eganderätt m. m.; men frågan om det allmännas ingripande i den enskildes rätt att hushålla med skogen, är dock den som mest framhålles, och derföre skulle det vara särdeles önskligt om man antog en bestämd rigtning, hvori detta skulle gå och en bestämd gräns för statens ingripande i den enskildes hushållning med sin skog. Jag skall icke längre upptaga Kammarens tid, utan ber att nu få framlägga mitt förslag, nemligen att Riksdagen må, i fråga om det allmännas ingripande i den enskilde skogsegarens dispositionsrätt öfver sin skog, i underdånig skrifvelse uttala hos Kongl. Maj:t såsom sin åsigt:

a) att den enskilde skogsegaren bör åläggas att inom viss tid efter afverkning befordra å afverkad skogsmark skogens återväxt, derest samma mark ej användts till åker, äng, nödig beteshage, trädgård, byggnadstomt, eller annat likartadt ändamål;

b) att öfvervakandet häraf uppdrages åt Landstingen och de tillsyningsmän, som af Landstingen utses och aflönas; samt

c) att ansvaret för uraktlåtenhet af återväxtens befordrande bör bestämmas i första rummet uti förelagda viten och dernäst i den på-

följd att åtgärd för återväxtens befordrande ombesörjes genom tillsyningsmännen på skogsegarens bekostnad;

äfvensom anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes på dessa grunder, utöfver hvilka Riksdagen anser det allmännas ingripande i den enskildes skogshushållning icke i regeln böra sträckas, afgifva till en kommande Riksdag förslag till lag, gällande för hela riket.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (Forts.)

Herr Talmannen aflägsnade sig nu, hvarefter öfverläggningen fortsattes under Herr vice Talmannens ledning.

Herr Axell erhöll ordet och yttrade: Då jag allt för väl vet huru utledsen Kammaren är vid långvariga diskussioner, skall jag, ehuru motionär i frågan, blott för en kort stund taga Kammarens uppmärksamhet i anspråk.

För det första får jag beklaga, att Lag-Utskottet, sin gamla vana tyvärr äfven nu trogen, uppskjutit sitt utlåtande öfver detta vigtiga ärende till Riksdagens sista timma. Jag kan fullt och väl förstå, att Utskottet sjelft behöft tid för att sätta sig in i frågan; men å andra sidan borde Utskottet väl ock hafva tänkt derpå, att äfven för Riksdagen är sådan tid af nöden och att orsaken till det ständiga uppskofvet med frågans lösning i sjelfva verket varit den, att hon hittills alltid i Kamrarnes förekommit till behandling i sista stunden.

Såsom Herrarne känna, utgör min motion ett förslag till sammanjemkning af Kamrarnes olika beslut i frågan vid 1874 års riksdag på grund af Kongl. Maj:ts då framlagda nådiga proposition. Jag hade trott, att denna omständighet skulle af Utskottet hafva ansetts såsom en förtjenst hos motionen; men Utskottet tyckes hafva varit af en rakt motsatt åsigt. Utskottet säger nemligen, sid. 6 i betänkandet, att "då Riksdagen 1874 alltså funnit Kamrarnes fattade skiljaktiga beslut icke kunna sammanjemkas, och Utskottet saknar anledning antaga, det orsaken till Särskilda Utskottets då (1874) gjorda hemställan, att frågan måtte anses hafva förfallit, samt Kamrarnes godkännande häraf varit den af motionären uppgifna, finner Utskottet redan häri ett giltigt skäl att icke till bitall förorda det nu af motionären framlagda sammanjemkningsförslag." Mig förefaller det dock som om 1878 års Riksdag vore fullt befogad att göra ett försök till sammanjemkning af de olika beslut som vid 1874 års riksdag fattades: äfven om Riksdagen då af en eller annan anledning icke inlät sig på ett dylikt försök.

Utskottet öfvergår sedermera till sina "i sak grundade skäl". Utskottet yttrar mycket sant och riktigt att: "utan yttersta nödtvång bör staten icke ingripa i den enskildes hushållning med sin egendom. Skogens bästa skydd är dess insedda värde." Men i slutet af samma stycke heter det: "Genom den lag, som nu ifrågasättes, skulle ej heller skogsförödelse hindras." I detta fall hafva Utskottet och jag alldeles olika uppfattning af hvad som menas med skogsförödelse. Jag har ansett, att, om i en lag finnes garantier nedlagda derför att all skogsmark skall vara bevuxen med plantor, vare sig ett års, tio års, femtio års eller hundra års, så vore derigenom all skogsförödelse omöjlig:

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

och jag hemställer till Kammaren, huruvida icke den, som ålägges att sörja för återväxten, i och med detsamma förhindras från skogsförödelse.

Utskottet framställer mot det af mig föreslagna sättet för sammanjemkningen den "anmärkning att återplanteringskyldigheten är visserligen i förslaget upptagen och afsedd att genom viten, till allt högre och högre belopp, göras gällande, men, beträffande fridlysningsprincipen, har denna i sin tillämpning erhållit en helt ny form." Jag bestrider på det bestämdaste att i mitt förslag till förordning finnes en bit fridlysningsprincip. Denna princip har jag tvärtom på det allra allvarligaste sökt undvika; och jag betraktar detta såsom en af de förnämsta förtjensterna i förslaget. Anledningen till denna anmärkning har Utskottet funnit i den af mig föreslagna depossedering genom kommunal expropriation, såsom sista utvägen att komma till rätta med den, som icke vill eller förmår verka för återsådden. Men detta är någonting helt annat än fridlysningsprincipen. Allraminst kan man, såsom Utskottet längre ned i samma stycke säger, förstå huruledes utsigten att blifva beröfvad en del af sin egendom skulle beredande i många fall "verka såsom ett slags premie för försummadt beredande af återväxt." Detta förefaller mig helt enkelt ofattligt.

Utskottet påstår vidare att "vid stadgandet af förordningens obligatoriska giltighet för hela riket synes allt för liten hänsyn vara tagen till de så skiljaktiga förhållanden, som i olika trakter af vårt vidsträckta land äro rådande." Det är mycket riktigt, att ingen hänsyn till dessa förhållanden af mig blifvit tagen. Med detta har skett därför, att förslaget blifvit byggt på en enda princip, som har sin giltighet från Ystad till Haparanda, ja ända från Sydkap till Nordkap; och den principen består deruti att, om naturen icke sörjer för återväxten, jordegaren skall göra det. Inskränker man sig till att lägga denna princip till grund för skogslagstiftningen, så behöfver man icke taga hänsyn till några olika förhållanden i olika delar af landet; ty i detta hänseende är förhållandet precis detsamma öfver allt.

Slutligen afstyrker Utskottet förslaget äfven af det skälet, att det innebär ett så stort ingrepp på den enskilda eganderättens ömtåliga område. Det skälet är ganska godt, det låter säga sig, och Utskottet kan dermed försvara sin position. Men jag för min del är af en annan åsigt än Utskottet; jag kan icke erkänna påståendets befogenhet, i hvad det angår mitt förslag och den princip, på hvilken detsamma hvilar. Förhållandet är deremot helt olika med reservationen; hvad den angår har Utskottets anmärkning sin giltighet. I motiveringen till reservanternas förslag yttras i första stycket: "Att, såsom Kongl. Maj:t i sin till Riksdagen 1874 afåtna proposition föreslog, ålägga egare af afröjd skogsmark att sörja för återväxten, synes mig vara den mest rationella och minst i eganderätten ingripande åtgärd, som för åsyftade ändamålet kan ifrågasättas, liksom den, hvarom meningarne lättast kunna sig förena." Så tror äfven jag; och just därför företog jag mig att framlägga mitt förslag. Men då den reservant, som formulerat reservationen och de Utskottets ledamö-

ter, som förenat sig med honom, hysa en sådan öfvertygelse, förefaller det mig högst märkvärdigt att de icke biträdt mitt förslag, ty detta är just det enda, som följdriktigt kan byggas på den nyss anförda åsigten. I stället har emellertid inom Utskottet uppgjorts ett sammanjemkningsförslag, som innehåller någonting helt annat och mera än mitt förslag, nemligen fridlysningsprincipen. Så gerna jag än vill hafva någonting åtgjordt i frågan, kan jag dock, i likhet med en föregående talare, aldrig vara med om detta reservanternes förslag; ty det innehåller ett alltför stort ingrepp i eganderätten just genom sin tillämpning af sist nämnda princip.

Jag tror dock icke att frågan, om hon icke nu vinner sin lösning, derigenom förfaller. För egen del vill jag åtminstone försöka att hålla henne vid lif; och förr eller senare skall väl en kommande Riksdag, likaväl som Riksdagen 1874, inse att den enda rigtiga princip för en lagstiftning i nu ifrågavarande hänseende är den, som innehålles i mitt förslag och från hvilken jag icke afviker. Vid uppställandet af ett sammanjemkningsförslag mellan de olika åsikter, hvilka gjorde sig gällande vid 1874 års riksdag, då Första Kammaren blott ville en mindre inskränkning i eganderätten, men Andra Kammaren deremot beslöt en större sådan, måste man antingen gå en medelväg eller ock sluta sig till den åsigten, som innebär den mindre inskränkningen, så vidt man hoppas vinna framgång åt sjelfva saken. Jag har i min motion upptagit den mindre inskränkningen, reservanten deremot den större, och derigenom hafva de, enligt min mening, skadat den sak de velat befrämja.

Då nu Utskottet icke velat bygga på min princip och följaktligen icke heller velat rätta möjligen befintliga felaktigheter i motionen, kan jag, som naturligtvis icke pretenderar att på egen hand kunna skriva ett fullt dugligt och i alla detaljer fulländadt lagförslag utan räknat på att Utskottet skulle förbättra förslaget, der sådant tarfvades, icke yrka bifall till motionen oförändrad. Men deremot kan jag instämma i Herr Ehrenborgs skrivelseförslag, ty detta innehåller just de principer, på hvilka jag sökt bygga föreliggande motion; och har jag sålunda för min del all möjlig anledning att vara nöjd med detsamma.

Jag yrkar således bifall till det förslag till skrivelse, som af Herr Ehrenborg blifvit framställt.

Herr Stråle: Den föreliggande frågan innefattar onekligen en både lång och vidlyftig historia, och Kammarens ledamöter hafva redan vid föregående riksdagar fått så mycket till godo häraf, att det icke kan löna mödan att nu gå in på djupet af saken. I anledning af motionärens klander mot Utskottet derfor att det framkommit så sent med sitt betänkande, ber jag få upplysa, att, såsom representanten för Södra Møre redan anmärkt, Utskottet, efter en lång och stretig diskussion, tillsatt en komité för frågans behandling. Denna komité tog för sig en rundlig tid för att fundera på saken, och sedan komitén framlagt ett förslag, behöfde Utskottet ännu längre tid för att diskutera och pröfva frågan. Härei ligger en giltig förklaring till or-

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (Forts.)

saken, att Utskottet först i slutet af Riksdagen kunnat framlägga sitt betänkande.

Hvad i denna fråga egentligen är en hufvudsak och som hvarken motionären eller de talare, som nu yttrat sig, bevisat, det är, huruvida den ifrågasatta lagen är af behovet påkallad och huruvida man verkligen kan visa, icke genom att framkomma med subjektiva tycken och en mörk uppfattning, utan på objektiva grunder, att en skogsförödelse öfver hufvud taget eger rum i vårt land i ett sådant omfång, att lagstiftarens mellankomst erfordras. Motionären har äfven såsom riktig erkänt den af Utskottet anförda grundsatsen, att staten icke bör utan yttersta nödtvång ingripa i den enskildes hushållning med sin egendom, och det är väl för en hvar uppenbart, att, om staten börjar med att ingripa i den enskildes hushållning med skogen, nästa steg kan blifva ett ingrepp från statens sida i den enskildes hushållning med åkern, och hvar skall sedan gränsen blifva? Jag tror, att det det bör finnas allmänt giltiga skäl för statens ingripande i den enskildes eganderätt, och för min ringa del vågar jag påstå, att några sådana icke finnas i förevarande fall uti vårt land. Af Skogsstyrelsens embetsberättelse för år 1876 inhemtas, att af Sveriges hela ytvidd, som uppgår till 461,380,124 qvadratref, icke mindre än 347,925,000 qvadratref deraf, eller omkring 75 procent, upptages af enskild skog. Jag vågar påstå, att intet civiliseradt land finnes, der så stor del af landets areal upptages af enskildes skogar. Derjemte vill jag påstå, att i denna omständighet ligger ett stort skäl för det antagande, att ingenstädes inom landet företages en så stor skogssköfving, att densamma kan inverka på landets klimatiska förhållanden. Dertill lägger jag vidare, att under loppet af sju år hafva statens skogar till arealen nära femdubblats. Statens skogar utgjorde nemligen år 1870 omkring 4 millioner qvadratref, men vid 1876 års slut icke mindre än 20 millioner qvadratref. Af Skogsstyrelsens tabeller inhemtas vidare, att arealen af de allmänna skogarne, om hvilka man väl kan antaga att de erhålla en rationel skötsel, år 1876 utgjorde:

kronoparker	20,913,000	qvadratref,
kronoöfverloppsmarker	15,249,000	»
skogar till kungsgårdar	557,000	»
boställsskogar	6,022,000	»
skogar, tillhörande allmänna inrättningar	404,000	»
stockfångstskogar	2,769,000	»
till bergverkens understöd anslagne	317,000	»
häradsallmänningar	1,753,000	»
till kronohemman och nybyggen	11,020,000	»

Här har man således en sammanlagd skogsareal, tillhörande staten, af 59,231,000 qvadratref.

Lägger man härtill enskildes, till ordnad hushållning indelade skogar, utgörande, enligt Skogsstyrelsens berättelse, 7,276,219 qvadratref, men, enligt styrelsens åsigt, säkerligen mycket mera, emedan hela arealen af dessa skogar icke är med visshet känd, så finna vi att minst 66 millioner qvadratref, motsvarande omkring 12 millioner tunnland skog, redan stå under statens eller dess skogstjenstemäns

vård och skötsel. Detta är den rätta vägen att i detta hänseende inslä, nemligen att staten bör hafva till sitt förfogande tillräcklig areal beväxt med skog och att den enskilde, i följd af statens exempel, efter hand finner det fördelaktigt att också sköta sin skog på ett rationellt sätt. Utom dessa 66 millioner kvadratref, som jag nu omnämmt, ber jag äfven att få fästa uppmärksamheten derpå, att många bruksegare sköta sina skogar på ett rationellt sätt och äro egare till skogar, hvilkas areal icke ens antydningssvis kan uppgifvas.

Jag finner det således för det första icke vara bevisadt, att vi lida brist på skogar inom vårt land, och för det andra icke vara ådagalagdt, att skogssköfving inom landet pågår i sådan utsträckning, att åtgärder från statens eller lagstiftningens sida erfordras för att lägga ett band på denna skogssköfving. Vi måste erinra oss, att vi i detta afseende redan hafva experimenterat dels genom gotlandslagen af år 1869 och dels genom norrbottenslagen af år 1874, i hvilka båda fall staten ansåg sig böra ingripa i den enskildes hushållning med sin skog. Jag skall nu bedja att, så vidt Skogsstyrelsens tabeller derom lemna upplysning, få redogöra för det resultat, hvartill man genom dessa båda lagar kommit. Det meddelas då, att under år 1876 hafva på Gotland tolf små hemmansdelar, af hvilka den största utgjorde $\frac{2}{3}$ mantal och den minsta $\frac{341}{1000}$ mantal, blifvit föremål för syn, dervid sju af desse hemmansegare blifvit ålagde att vidtaga åtgärder för skogens återväxt, under det fem af dem, om jag så må uttrycka mig, blifvit frikände. Detta var hela resultatet af denna lagstiftning, hvad Gotland beträffar, för det året. Går jag härefter till Norrbottens län, så finner jag att för samma år resultatet af den s. k. norrbottenslagen är ännu mindre. Sälunda hafva inom Kalix revier fyra hemmansegare blifvit tilltalade för att de afverkat 1,290 stycken undermåliga träd och inom Södra Piteå revier två hemmansegare för det de afverkat 1,800 dylika träd, således inom hela Norrbottens län allenast 6 hemmansegare åtalade för afverkning af tillsammans omkring tre tusen undermåliga träd. Sannerligen ett storartadt resultat af de två kraftåtgärder, som Riksdagen och Kongl. Maj:t i denna fråga vidtagit; och jag frågar, om, med sådana resultat för ögonen, det kan finnas giltig anledning att gifva hela Sveriges befolkning en omyndighetsförklaring genom antagande af den lag, som nu är i fråga. Ty jag vågar påstå, att det är ett omyndighetsförklarande, då man vill göra ett sådant ingrepp i den enskildes eganderätt, som nu är i fråga, äfvensom vill inrätta ett slags kommunalpolis, som skall gå in på hvar och en medborgares egendom och se till om han sköter sin skog eller icke.

Jag erkänner likväl att det kan finnas lokala förhållanden, som kunna föranleda andra bestämmelser, än de som i allmänhet äro gällande. Det som kanske är det mest märkvärdiga i denna sak är det faktum, att provinsen Smålands invånare, hvilka i allmänhet gjort sig kända såsom särdeles goda ekonomer, i synnerhet varit fallna för att sköfva sin skog. Om man går till tabellen å sidan 56 i Skogsstyrelsens berättelse, så får man nemligen se att de trakter, der skogssköfving mest pågått, äro Norrbottens län, der denna sköfving egt rum förr än den s. k. norrbottenslagen blef antagen, och några socknar i Småland,

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (stroF)

men med undantag af dessa trakter har, enligt Skogsstyrelsens åsigt, någon öfverdrifven afverkning icke egt rum.

Nu säger man visserligen, att det icke är nödvändigt att stadga det den ifrågasatta lagen skall blifva gällande för hela riket, utan att man bör blott gifva landstingen rätt att bestämma om den skall blifva gällande för en trakt eller icke. Derpå har representanten från Södra Wadsbo så riktigt svarat, att i sådant fall komme den ifrågavarande lagen att antagas der den icke behöfdes, men att deremot icke antagas, der den vore af behofvet påkallad. Kunde man skapa ett undantag för vissa socknar inom Småland, der en undantagslag af samma beskaffenhet, som Gotlandslagen, blefve gällande, så skulle jag icke opponera mig deremot. Men jag vill icke vara med om att gifva hela Svenska folket en sådan omyndighetsförklaring, som här är i fråga satt.

Jag vill nu icke upptaga Kammarens tid med att tala om historiens ojäfaktiga vittnesbörd, ty detta har jag redan gjort undan i Utskottet, der man åberopat både Moses och profeterne, sagan och historien, och der en ledamot till och med drog fram exemplet af den Romerska Campagnan och påstod att den för icke så långt tillbaka varit skogbeväxt. Jag svarade härpå att, om så verkligen varit fallet, måtte det åtminstone varit innan Romulus och Remus föddes, ty åtminstone på de 3,000 sista åren har Campagnan varit skoglös, men vill nu icke återupprepa detta, då det icke lärer tjena något till att tala om historien.

Frågan är nu för hvarje pligtrogen representant, huruvida det är af verkligt behof påkalladt att vårt land underkastas en förödmjukande kommunalpolis, som utöfvar tillsyn öfver skogshushållningen i riket. Att någon misshushållning med skogen eger rum, är likväl ännu icke bevisadt, hvarken af motionären eller af någon annan, för så vidt jag vet, och emot motionärens påstående i detta hänseende vågar jag såsom en åtminstone lika stor auktoritet framdraga skogsstyrelsen. Då jag är alldeles ointresserad i frågan och icke deltagar vidare i densammas utgång än i min egenskap af representant, skall jag nu icke längre upptaga Kammarens tid, men med de fakta för ögonen, jag nu haft äran påpeka, är det helt naturligt att jag icke för min del hvarken kan biträda sådana åtgärder, som här äro ifrågasatta af motionären eller reservanterne, och ej heller det af Herr Ehrenborg framställda skrifvelseförslaget, utan tror för min del att Riksdagen med godt samvete kan instämma i hvad Utskottet föreslagit, hvartill jag sålunda yrkar bifall.

I detta anförande förenade sig Herrar *Engman*, *Jöns Persson*, *Per Nilsson*, i Kulhult *Håkansson* och *Olof Olsson* i Olebyn.

Herr Thomasson: Jag tänker att denna Kammare skall gifva Lag-Utskottet rätt deri, att det är en allvarsam sak att med ett enda penndrag sätta hela Sveriges skogsegande befolkning under förmynderskap, såsom den föregående talaren alldeles riktigt kallade det,

och att man i en fråga af sådan vikt bör tänka sig för tvenne gånger, innan man fattar något definitivt beslut.

Alla äro vi väl öfverens derom, att staten har rättighet att inskränka den enskildes dispositionsrätt öfver sin skog, om det för det allmännas väl är nödvändigt, men deremot torde meningarne vara ganska delade, huruvida en sådan nödvändighet hos oss verkligen är för handen, åtminstone huruvida en lag till förekommande af skogsförödelse är för *hela* riket af behovet påkallad.

Man är vidare alldeles icke på det klara dermed, huruvida en och samma lag är lämplig för hela vårt långsträckta, i klimatiskt och andra hänseenden så olikartade land, eller om icke, förutsatt att staten vore nödsakad att ingripa i den enskilde skogsegarens rätt, de bestämmelser, som vore väl afpassade för en viss del af landet, på en annan del skulle verka alldeles för homöopatiskt, under det att lagen för en tredje landsdel blefve en alltför våldsam kur, en sådan som häfver sjukdomen men dödar patienten. Man är vidare icke öfverens om den princip hvarpå den nya lagen bör fotas, återväxtprincipen, hvilken, såsom äfven motionären anmärkt, ytterst eller såsom "ultima ratio" leder till skogsegarens fullkomliga "depossederande", eller fridlysningsprincipen såsom reservanten föreslagit. I alla händelser lärar väl icke af någon kunna bestridas, att frågan är af stor och djupt ingripande betydelse, att den fordrar en så grundlig och allsidig utredning, som blott regeringen är i stånd att åvägabringa, hvarföre först efter en sådan utredning Riksdagen torde böra ingå i pröfning af frågan.

Hvad reservantens förslag angår, är detta, såsom äfven motionären sjelf påpekat, så olik hans, att han icke vill kännas vid det. Reservanten har nemligen tagit bort just de väsentliga punkterna i motionen, eller de som skilja motionärens förslag från de vid 1874 års riksdag framlagda.

Då motionären bland annat föreslagit, att lagen bör vara obligatorisk för hela landet, har reservanten deremot ansett, att den bör vara fakultativ, så att dess giltighet för hvarje särskild landsdel skulle bero på Kongl. Maj:ts beslut i hvarje fall, efter framställning af de särskilda landstingen. Följden häraf skulle, såsom Herr Stråle redan påpekat, helt säkert blifva den, att lagen komme att gälla för ett landstingsområde, men deremot icke för ett *annat*, der den vore mycket mera af behovet påkallad, hvilket åter skulle åstadkomma missaktning för hela lagstiftningen och motverka dess gagnande inflytande och noggranna efterlefnad.

På de skäl jag nu anført, nödgas jag yrka afslag såväl å motionen, hvartill motionären icke sjelf ansett sig kunna yrka bifall, som äfven å reservationen och Herr Ehrenborgs skrivelseförslag; det sista af den anledning, att jag på grund af hvad i samma fråga förekom vid 1874 års riksdag, är fullt förvissad derom att, i händelse Kongl. Maj:t skulle framlägga ett förslag, stödt på de grunder Herr Ehrenborg föreslagit, detsamma icke skulle vinna Riksdagens bifall.

Jag inskränker mig således för närvarande till att yrka bifall till Utskottets afstyrkande hemställan; jag anser mig hafva så mycket

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

större skäl härtill, som Herr Axell ju nyss lofvat, att han vid en annan riksdag skall uppvakta med ett nytt förslag i ämnet.

Herr Torpadie: Ehuru min ärade granne Herr Nils Petterson i Runtorp fört Utskottsreservanternes talan med den ära, att det torde kunna synas öfverflödigt för mig att begära ordet, sedan han yttrat sig, har dock sedan dess åtskilligt blifvit sagdt, som jag anser påkalla genmäle från reservanternas sida. Jag skall i det hänseendet först och främst vända mig emot min ärade vän herr Ehrenborg, som jag hoppas icke denna gång skall finna mig för sträng — en beskyllning, hvarmed han i en föregående diskussion här om dagen verkligen öfverraskade mig — när jag hyser all aktning för andras åsigtare och det aldrig kan falla mig in att söka förkättra mina motståndare. Herr Ehrenborg förklarade, att han icke kunde gilla reservanternas förslag hufvudsakligast af det skäl, att det vore grundadt på såväl fridlysnings som återväxtprincipen, af hvilka han endast ansåg sig kunna biträda den senare. — Hellre än att svara honom med egna ord, ber jag få tillkännagifva hvad som för mig i sådant hänseende varit öfvertygande, nemligen ett yttrande af en ledamot uti 1856 års skogskomité, hvilket återfinnes i betänkandet N:o 11, afgifvet af det särskilda Utskott som vid 1874 års riksdag tillsattes för att handlägga frågan om ifrågasatta förändringar i skogslagstiftningen.

Jag vill icke besvåra Kammaren med att åhöra uppläsandet af alltsammans, utan jag skall inskränka mig till att anföra hvad denne komitéledamot yttrade angående återväxtprincipen." Han yttrade i bland annat följande: "Betraktar man med noggrannhet de frukter, denna princip burit i de länder, der den varit eller är gällande, skall man ock med dem finna sig föga tillfredsstäld. Man behöfver blott med uppmärksamhet genomläsa komiténs utdrag utur den utländska lagstiftningen för att finna detta omdöme från svenskt synpunkt bekräftadt. Principens ultima ratio är expropriation eller jordegarens depossederande. Fridlysningsprincipen eger deremot i vårt land icke allenast urminnes häfd, utan ock stöd af nu gällande lag, i hvad allmänningen angår. Folket vet hvad den betyder och erkänner dess moraliska giltighet. Dess nytta och användbarhet har erfarenheten lagt i dagen. Utsträckning af denna princip, jemväl till privatskog, i de fall der samhällets väl så fordrar, är det lindrigaste tvång, som med praktisk verkan kan påläggas. Då expropriation väl måste erkännas såsom ett ingrepp i eganderätt, utgör deremot fridlysnings, sådan den af ålder varit ansedd, endast ett uppskof af nyttjanderättens utöfning. Expropriationen fordrar ersättnings gifvande, så vida icke all rättvisa skall varda åsidosatt. Fridlysnings kräver ingen uppoffring af den enskilde och medför således intet rättvist ersättningsanspråk; ty att afstå från en samhällsvådlig och förbjuden devastation, det vill säga från en till sin natur oloflig handling, kan icke af samhället erkännas såsom uppoffring. Fridlysnings är allmänt tillämplig öfver hela landet. Undaustagsstadganden erfordras icke; men tillämpningen kan likväl, utan skada, modifieras efter olika naturförhållanden och landssed, der sådant möjligtvis skulle kunna vara af nöden. Första pröfningen är i hvarje fall anförtrödd åt sakkunnige män och den sista ligger, på vanlig

besvärsväg, i Eders Kongl. Maj:ts händer. Någon orättvisa kan då icke ifrågakomma — än mindre vinna fastställelse.“

Då jag läst detta, var det naturligt att jag deltog i det beslut, som först fattades af Utskottet, nemligen att tillsätta en komité, som skulle söka att på grund af Herr Axells motion utarbete ett särskildt förslag i frågan. Jag hade äran att blifva ledamot af denna komité, som, efter att hafva med yttersta noggrannhet tagit del af de förarbeten, som af 1874 års Riksdag egnades denna fråga, slutligen framlade föreliggande af reservanterne förordade förslag, som dock icke lyckades vinna Utskottets bifall.

Hvad jag nu yttrat har afsett de båda principer, på hvilka minoriteten inom Utskottet byggt sitt förslag. Herr Ehrenborg nämnde vidare, att hvad detta förslag innehöll rörande jordegares rätt att använda skogen till husbehof vore mindre lyckligt, och han gick så långt, att han trotsade hvilken jurist som helst att kunna säga hvad som menades med "husbehof." Jag vill visst icke härvidlag åberopa den omständighet att jag aflagt juridisk examen, utan endast den ringa erfarenhet, som jag i egenskap af domare vunnit i juridisk praktik, och jag får förklara att jag, öfver hufvud taget, aldrig funnit några svårigheter möta vid tillämpningen af detta ord, vare sig i domar eller utslag, och jag vill i detta hänseende erinra, hurusom det är någonting högst vanligt att i så kalladt undantagsaftal bestämmelser intagas om skogens användande till vedbrand och till husbehof. Att det kan vara svårt att i dylika fall alltid finna det rätta, vill jag ingalunda bestrida, men den omständighet att tolkningen af ett ställe i en lag kan vara förenad med åtskilliga svårigheter, torde icke utgöra tillräckligt skäl att förkasta hela förslaget.

Herr Ehrenborg förklarade äfven att han icke kunde gilla reservanternes förslag derföre, att det medgäfve landstingen rättighet att afgöra, huruvida frågan om den ifrågasatta lagens tillämpning inom de särskilda landstingsområdena skulle blifva föremål för Kongl. Maj:ts pröfning. Jag får tillstå, att jag i detta fall är af helt olika tanke med den ärade talaren. Ty efter min uppfattning är just denna bestämmelse den lyckligaste delen af förslaget; den är ej heller ny, utan återfinnes redan uti 1874 års lagförslag i ämnet. Om man icke vill påstå — och jag för min del åtminstone gör det icke — att misshushållningen med skogarne i vårt land är så stor, att hämmandet af densamma nödvändiggör en för hela riket gällande lag, så synes det mig väl vara rådligt att låta vederbörande landsting bestämma huruvida de anse lämpligt att denna lag antages att gälla äfven för deras områden. Beträffande herr Ehrenborgs yttrande att en lag af sådan beskaffenhet, som den föreslagna, borde vara gällande för riket i dess helhet samt att de landskap, som önskade ännu mera skärpta bestämmelser i skogslagstifningen, borde derom göra hemställan hos Kongl. Maj:t, vill jag blott invända att Herr Ehrenborg, som är vida äldre riksdagsman än jag, väl vet hvad som för ingen af oss torde vara obekant, nemligen hvilka svårigheter som mötte t. ex. för Gotland att erhålla sin särskilda skogslag. Jag har dessutom sjelf haft erfarenhet utaf huru svårt det varit att på Vesterbotten tillämpa

Om lagstifningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

*Om lagstift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.
(Forts.)*

norrbottnenslagen och tror fördenskull att Herr Ehrenborgs åsigt i denna sak icke kan godkännas.

Jag skall nu be att få med några ord vända mig till motionären. Han sade, att vi, som tillhörde Utskottsminoriteten, icke lyckats uti vårt försök att sammanjemka de olika Kamrarnes beslut i frågan. Derom vill jag icke tvista med honom, och jag tror vi alla litet hvar veta att det är en ingalunda lätt sak att sammanjemka olika beslut, då den ena vill hafva det på ett och den andra på ett annat sätt. Men hvad särskildt detta fall vidkommer, kan jag försäkra att minoriteten inom Utskottet handlat efter bästa förstånd och samvete och icke böra väl de af minoriteten, som tillhöra Andra Kammaren, upp-
uppbara förebråelser för det de hållit något på de principer, som denna Kammare förut uttalat.

Min ärade vän, Herr Stråle, som här med synnerlig stor värma fört Utskottets talan, slutade sitt anförande med den förklaring, att han icke ville att hela landet skulle ställas under förmynderskap. Jag vet icke hvarför man skall fälla ett så strängt omdöme. Icke kan man väl säga att Gotland och Norrbotten blifvit ställda under förmynderskap, därför att för dessa provinser gäller en särskild skogs-
lagstiftning. Staten både kan och bör se dessa saker från en annan synpunkt än den enskilde; och jag tror för min del att det icke vore någon fara vid att antaga reservanternes förslag.

Hvad slutligen beträffar invändningen, att staten icke skulle ega rätt att på sådant sätt ingripa i den enskildes eganderätt, så trodde jag en slik invändning numera tillhöra en öfvervunnen ståndpunkt. Af en sådan rätt har staten redan begagnat sig i afseende å de enskilde skogsegarne å Gotland och i Norrbottens län, och vid sådant förhållande lär väl näppeligen något hinder förefinnas för tillämpningen af samma rätt i fråga om ett eller flere af öfriga rikets län.

På de skäl, som dels nu blifvit af mig antydda, och dels af åtskillige andra talare åberopats, anhåller jag att få instämma i det af Herr Nils Pettersson framställda yrkande.

Herr Magnus Andersson: Då min åsigt i denna fråga till alla delar öfverensstämmer med den, som redan blifvit närmare utvecklad af Herrar Nils Pettersson och Torpadie, och jag icke anser mig ega rättighet att upptaga Kammarens tid med att upprepa hvad redan förut blifvit anfördt, så inskränker jag mig till att instämma med Herr Nils Pettersson i hans yrkande.

Herr Farup: Då denna motion aflemnades och jag af öfverskriften fann, att den afsåg att förekomma skogsförödelse, var jag sannerligen mycket nyfiken på att få taga kännedom om dess innehåll, enär den förskref sig från ett håll, från hvilket man förut varit van att höra skogsafverkareintresset varmt förfäktas, detta afverkareintresse som man på senare tider till och med velat omdöpa till skogssköflareintresset. Jag var, som sagdt, mycket nyfiken på motionens innehåll, ehuru jag visserligen icke tillhör antalet af dem, som anse skogsafverkare vara liktydligt med skogssköflare. Då jag sedermera blef i tillfälle

att genomläsa lagförslaget, sökte jag paragraf efter paragraf för att få fatt uti någon bestämmelse, hvarigenom skogsförödelse skulle kunna förekommas, men icke har jag kunnat finna någon sådan bestämmelse. Deremot vill denne motionär helt och hållet lemna fria händer för skogsafverkningen så till vida, att det skulle åligga jordegaren, som litet eller intet befattar sig med afverkningen, att sörja för vidtagande af de nödiga åtgärderna för skogens bestånd, d. v. s. jordegaren skulle åläggas att så, på det afverkaren må kunna få hösta. En sådan princip kan jag för min del icke anse riktig, då skogsafverkaren redan nu i följd af penningens makt utöfvar ett starkt herravälde öfver jordegaren, och detta herravälde skulle till jordegarens nackdel blifva än större om motionärens förslag vunne framgång. Jag kan således icke för min del komma till något annat resultat än att motionen bör helt och hållet afslås. Visserligen är jag villig erkänna, att reservanternes förslag går i en riktning som är vida bättre och mera human än motionärens, men icke heller detta kan jag till alla delar gilla. Emellertid finnes der åtminstone en bestämmelse i 2 § 3 mom. att skogsafverkaren, om genom hans förvällande befrämjande af återväxt blef behöflig, skulle vara skyldig att vidtaga åtgärder för sådan återväxt. Detta anser äfven jag vara en ganska sund princip, och om man ville genomföra denna princip och afvakta dess resultat, så kunde man på denna väg komma derhän att åt skogsafverkningskontrakten kunde gifvas karakteren af vanliga arrendekontrakt, hvarigenom upplåtes nyttjanderätt till jord, en karakter som afverkningskontrakten för närvarande alldeles icke ega.

I öfrigt ber äfven jag att få instämma i hvad åtskillige talare redan uttalat, att nemligen den riktning, man här tyckes vilja gifva åt vår skogslagstiftning, synes mig innebära ett väl starkt ingrepp i den enskildes rätt öfver sin egendom; jag kan icke vara med om att på detta sätt likasom sätta jordegaren under förmynderskap.

En talare, den andre i ordningen, yttrade att lagar om åtgärder för åstadkommande af återväxt har i de länder, der dylika lagar blifvit införde, visat sig hafva haft god verkan. Om den värde talaren hade behagat taga kännedom om förhandlingarne vid 1873 års forstkongress i Wien, der forstmän voro från alla länder samlade till större antal än någonsin tillföre, är jag nästan förvissad, att han skulle hafva kommit till ett annat resultat. Der var nemligen den öfvervägande åsigten den, att det hittills icke lyckats att på den väg, motionären antydt, nemligen genom »*tvångsåtgärder*», kunna underhålla skogarnes bestånd. Om man nu genomreser Europa från Atlanten till Svarta Hafvet och Asiens gräns, från Medelhafvet till Nordkap, skall man se huru försvinnande liten rymd deraf ännu är skogbärande mark. Då vi undantaga Skandinavien och en liten del af Finland, finnes å hela denna vidd, utom Galizien, ingen nämnvärd skog i förhållande till behofvet och förbrukningen. Senare tidens ökade pris på skogsprodukter hafva dock gjort, att man på en del orter börjat ordna skogshushållningen bättre än på andra, hvilket i synnerhet gäller de delar af skogarne, som varit och fortfarande äro staternas tillhörighet. De enda trakter, utom de nyssnämnde, der man kan tala om, att det

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

finnes skog, är en del af Holstein, en del af Sachsen, Ostpreussen och en obetydlig del af Lothringen, men äfven på dessa trakter har dock skogen minskats till den grad, att alla fosterlandsvänner eller, jag kan väl säga, vänner till människoslägtet, måste häpna, då de tänka härpå och hvarhän detta skall leda. Detta förhållande framkallade forstkongressen i Wien 1873, och vid den kom man till det resultat, att den enda vägen att befrämja skogsskötseln så, att ett jemt förhållande framkallades mellan konsumtion och produktion, vore, att värden om skogen alltid bibehölles med fri dispositionsrätt af egaren och icke uppläts åt arrendatorer, ty för att staten skulle taga hand om skogarnes skötsel fordrades en mycket dyrbar tjenstemannacorps, som öfverallt, der den ingrep i den enskildes eganderätt, skulle råka i ett fiendtligt förhållande till denna rätt, hvaraf följden åter skulle blifva, att skogstjenstemannen och den enskilde skulle komma att arbeta mot hvarandra. Så skulle förhållandet äfven blifva hos oss, och i samma ögonblick ett förslag i denna anda antoges, skulle vi vara inne på samma väg. En ganska dyrbar tjenstemannacorps skulle utbildas; denna corps skulle, fastän det synes oskyldigt i början, otvifvelaktigt komma i strid med befolkningen, och då vore det genast färdigt. Följaktligen kan jag icke godkänna hvarken den rigtning, i hvilken motionären går, eller reservationen, ty båda gå derpå ut, att jordegaren icke längre skulle vara herre öfver sin egen jord.

Motionären har vidare yttrat, att skogsförödelse skulle vara omöjlig, om landet vore beväxt med ett till tio års plantor. Ett träd behöfver dock i medeltal 100 år för att blifva timmerträd — i södra Sverige torde blott 70, 80 à 90 år dertill åtgå, men i norra Sverige 150 år. Nog vore det bra, men det torde icke vara nog att vi sträcka vår omsorg så långt, som att endast plantera, hvilket bär frukt först 100 eller 150 år härefter. Innan dess kan landet vara raseradt. Klokare anser jag vara, att litet mera hafva våra ögon fästade på nuvarande förhållanden än att endast tänka på våra barnbarn och barnbarnsbarn. Låtom oss först tänka på den generation, som nu lefver och på våra barn, det synes mig vara lämpligare än att lagstifta endast för en generation, som först 100 år härefter skola skörda frukterna deraf.

En ärad talare på stockholmsbänken, hvilken tillika är ledamot af Lag-Utskottet, yttrade, att anledning ej var för handen att befara missbruk af skogen. Möjligtvis är den ärade talaren bättre bekant med skogsförhållandena inom vårt land än jag, fastän jag tror mig hafva genomrest betydliga sträckor deraf, och det kan dessutom bero på subjektiv uppfattning hvad som skall förstås med missbruk i detta fall eller icke; men jag vill likväl hemställa till honom, om icke, på sätt nu sker, en försäljning genom kontrakt af *all* på ett hemman befintlig skog till afverkning under loppet af 50 år innefattar ett missbruk af skogen? En dylik försäljning är nu af lagen tillåten och kontraktet in-tecknas i hemmanet. Jag frågar, om *något svårare missbruk är tänkbart*, ty kontraktsinnehafvaren tänker blott på att under afverkningstiden ur skogen taga allt hvad tagas kan. En förbindelse för

jordegaren att i dylikt fall plantera ny skog, skulle likväl bära frukt så sent, att ingen af oss eller våra barn skulle få upplefva den tiden.

Samme ärade talare jemförde de enskilda skogarne med kronoparkerna. Jag tror dock icke det nu är fråga om lagstiftning för dessa parker. Och vidare anställde han en jemförelse mellan nuvarande förslag och den så kallade norrbottenslagen. Men denna lag innehåller ju stadganden i alldeles motsatt riktning till hvad motionären här afsett, så att, ehuru jag ingalunda kan gilla norrbottenslagen, jag icke kan förstå, hvad han dermed afsåg, om icke hans mening var, att man möjligen borde inslå på den i nämnda lag utstakade vägen. Jag tror emellertid, att det ännu är för tidigt att yttra sig om verkningarne af samma lag, ty verkningarne af en sådan lagstiftning i allmänhet framtråda ganska sent. Att ännu icke större sträckor af vårt land ligga kalhuggna, är på det sätt en lycka, att det visar oss, hurusom det går ganska sakta att ruinera allt hvad man i denna väg har; men denna omständighet utgör också säkraste beviset på att det skall gå lika sakta att åter upprätta, hvad som försumrats, och att de fel, som nu begås i afseende på denna lagstiftning, skola komma att bära ganska svåra frukter. Jag kan därför icke förorda någon annan princip än den, som tillåter jordegaren att sjelf vårda och disponera sin skog. Alla andra principer skola ovilkorligen medföra ett fiendtligt förhållande mellan den, som skulle vårda och ega skogen, och den, som sattes att stå öfver vårdaren. Jag tror fördenskull, att skogslagstiftningen bör gå i den riktning, jag nu antydt; och på den grund yrkar jag bifall till Utskottets förslag samt afslag å såväl reservantens yrkande som den ifrågasatta skrifvelsen till Kongl. Maj:t.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist (Forts.)

Herr Nils Pettersson: Jag ber om ursäkt att jag åter tager till ordet; men jag har blifvit föranledd dertill, emedan man anmärkt såsom en väsentlig brist uti Utskottets förslag, att detsamma framhåller den s. k. fridlysningsprincipen. Och två talare, nemligen Herrar Ehrenborg och Axell hafva ansett att skogslagstiftningen skall vara byggd på återväxt-principen allena. Denna senare åsigt kan jag för min del icke biträda, ty en skogslag, grundad allenast på återväxt-principen skall ovilkorligen blifva otillräcklig och otillämplig inom vårt land. Får man icke på något sätt framhålla fridlysningsprincipen, lärer äfven den del af skogslagen, som afser befordrande af återväxten, derest den komme att blifva antagen, visa sig helt och hållet fåfång och fruktlös. Erfarenheten har redan tillräckligt tydligt visat, hvilka stora svårigheter äro förenade med att åstadkomma skogsåterväxt på större skoglösa skogsmarker. Och hvad ligger det egentligen för våda i fridlysningsprincipen? Jag hänvisar till reservanternes förslag i 2 paragrafen, der det heter:

“Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall bibehållas till skogsbörd; och lemnas ej fröträd, ungskog eller växande planter qvar till den mängd och beskaffenhet, att deraf kan vinnas erforderlig återväxt; vare jordens egare skyldig att derom draga försorg. Gör han det ej“ så skulle Konungens Befallningshafvande ega vidtagna vissa åtgärder, som vidare i paragrafen omtalas. Kan man

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

gera tänka sig en lindrigare skogslagstiftning. Man fordrar icke åtgärders vidtagande förr än det gått så långt, att jordegaren icke längre kvarlemnar fröträd eller ungskog eller växande plantor. Kan man påstå att detta är att lägga för hårdt band på eganderätten? Den, som påstår sådant vill bestämdt icke hafva någon som helst skogslagstiftning. Jag kan därför icke gilla Herr Ehrenborgs förslag.

Hvad den siste talarens förslag beträffar, vill jag icke tvista med honom derom. Det är mycket möjligt att hans förslag är praktiskt och bra för Norrbottens län, men det är icke därför gifvet att det passar för öfriga delar af landet. Och då Utskottet kom till det resultat, att det borde framlägga ett förslag för landet i dess helhet, kunde det naturligtvis sedermera icke villfara hvad han i sin motion önskar. Skulle han vilja hafva sitt förslag antaget allenast för något särskildt län, så hänvisar jag honom att anlita samma utväg, som förut begagnats i fråga om norrbottenslagen, eller att föranstalta om en skrifvelse från landstinget med begäran om en undantagslagstiftning för länet. För södra och mellersta Sverige är hans förslag helt säkert icke lämpligt.

En talare på stockholmsbänken, med hvilken jag inom Utskottet tvistat mycket i denna fråga, yttrade att det icke vore så farligt med den mycket öfverklagade skogssköfningen i vårt land; och han talade äfven om de många tusen tunnland enskilda *skogar* som finnas inom landet. Jag skulle vilja fråga honom om han kan bevisa att desse enskilde tillhöriga skogar verkligen finnas. Icke är det svårt bevisa att skogsmarken hör under enskild eganderätt, men huru det förhåller sig med den växande skogen kan vara mera ovisst. Inom Utskottet hänvisade han mig att gå upp i den så kallade Belvederen å Djurgården för att få se huru mycket skog, som finnes endast omkring Stockholm. Att den, som har sådana begrepp om skogshushållning, icke heller resonerar bättre om saken, förvånar mig alldeles icke. Jag skulle vilja hänvisa Herr Stråle att tänka på att, om ett enda års träimport till hufvudstaden skulle hemtas från dess omnejd, så skulle det icke blifva mycket skog kvar derstädes, så vida man med skog menar timmerduglig skog och icke endast buskar och plantor. Ty det är alldeles säkert att landet med den närvarande lagstiftningen blifver ruineradt på exportdugligt virke och man behöfver icke hafva synnerlig kännedom om skogshushållning för att inse att på detta sätt skogen går sin undergång till mötes.

Jag kan, som sagdt, icke förena mig uti Herr Ehrenborgs förslag, ehuru jag önskar framgång åt sjelfva saken. Somliga fasthålla vid återväxtprincipen, andra vilja hafva exportförbud. Men båda dessa medel äro endast palliativ. Och förr än något mera ändamålsenligt förslag framkommer, lärer frågan icke få någon lycklig lösning.

Jag yrkar fortfarande bifall till min reservation.

Herr Svensén: Jag kan icke annat än beklaga att i fråga om skogslagstiftningen är efter år skola framkomma lagförslag, som afse jordegarnes ställande under förmynderskap. Jag har aldrig kunnat gifva min röst åt dessa förslag och kan det icke heller nu. Men då

händelsen gjort att två talare från det län, jag tillhör, uppträd och varmt förordat det föreliggande förslaget, skall jag tillåta mig erinra om att detta läns båda hushållningssällskap, som i frågan varit hörda, enstämmt afvisat all restriktiv lagstiftning inom detta område och endast förordat undervisning i plantering och skogsvård. Det är ju helt naturligt, att de personer, som icke känna till förhållandena på orten, måste kunna lita på den åsigt som länets båda hushållningssällskap sålunda uttalat, och man behöfver icke betvifla dess öfverensstämmande med verkliga förhållandet. Jag ser helst att vi inom detta område slippa att få fiskaler på halsen. Och anhåller jag därför att få instämma uti det af Herrar Stråle och Thomasson framställda yrkandet.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Herr Hjelm: Då motionären sjelf öfvergifvit sitt förslag och således icke vidare håller på detsamma, så skall jag för min del icke upptaga Kammarens tid med att visa de praktiska olägenheter, som detsamma skulle hafva kommit att medföra. På samma gång jag sålunda instämmer i Herr Farups och Herr Stråles yttrande angående förslaget, vill jag endast, med anledning af den senare talarens påstående, att af Sveriges skogstillgångar 75 procent tillhörde enskilde, fästa den värde talarens uppmärksamhet å den väsentliga skillnad, som förefinnes emellan skog med hvad man vanligen kallar skogsbestånd och sådan skogsmark, som, sedan skogen borthuggits, ligger utan skydd mot vindarne och knappast kan bära annat än ljung eller på sin höjd tvinnande buskar och der det icke kan vara tvifvel underkastadt att mögen skog aldrig mera kan frambringas. Jag tror verkligen att uti den af den ärade talaren omförmälda skogsareal måste till icke obetydlig del inräknas sådana ofruktbara skogsmarker.

För min del är jag böjd för så kalladt skogsskydd, men då denna åsigt icke tyckes vinna anklang, så vågar jag icke heller hålla på densamma. Jag tror herr Ehrenborgs förslag vara fördelaktigt, i synnerhet för de trakter der arealen icke är allt för stor och förenar jag mig således med honom, ehuru under anhållan, att Herr Talmannen ville framställa proposition om bifall till första punkten i betänkandet, med det tillägg att de ifrågasatta bestämmelserna icke skulle anses gällande för Westerbottens läns kuststräcka, der den så kallade norrbottenslagen för närvarande tillämpas.

Herr Liss Olof Larsson: Jag skall icke länge upptaga Kammarens tid, enär jag endast har för afsigt att yttra mig öfver föreliggande fråga i principiellt hänseende. Då jag nemligen anser mig böra bifalla Utskottets hemställan, så vågar jag på samma gång vädja till Kammarens ledamöter och be dem besinna, hvart det skulle taga vägen om man bifölle framställningar sådana, som de, hvilka nu föreliggas dels i den vid betänkandet fogade reservation och dels i den af Herr Ehrenborg nu väckta motion. Det finnes nemligen andra förhållanden, der man kan vilja så mycket som möjligt ställa folket under förmynderskap. När man talar om att lyfta bort de skatter, som tynga på jorden, då svaras, att detta innebär en stor orättvisa, eme-

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

dan hemmanen vore inköpta med dessa onera; men när det blir fråga om att taga bort rättigheter från innehafvare af samma jord, då har man ingen invändning att göra — då är det rätt. Man vill nemligen beröfva folket dess rättigheter och låta endast skyldigheterna stå kvar. Nu vill man sätta befolkningens fria dispositionsrätt öfver egna skogar under kontroll af genom landstinget tillsatta tillsyningsmän, hvilka vi skulle nödgas af egna medel aflöna. Till slut får man väl icke göra någonting utan kontroll och det dröjer väl icke länge, innan tillsyningsmän tillsätts äfven öfver sättet att sköta alla våra tillhörigheter. Huru skall detta sluta? skall man icke oförkränkt af andra få sköta sin årligt förvärfvade egendom? Om en jordegare, hvilken sköter sin skog mycket väl och endast med yttersta sparsamhet anlitar densamma, låter der anställa afverkning till afsalu, så skulle, i händelse af framgång åt de förslag, man här vill genomföra, en tjänsteman vips kunna säga till skogsegaren: stopp, du får icke afverka mer än till husbehof. Detta anser jag vara att väl mycket ingripa i den enskildes fri- och rättigheter och tillståndet i landet skulle, så vidt jag kan förstå, under sådana förhållanden blifva särdeles obehagligt. Man skulle visserligen på detta sätt förskaffa landstingen, hvilkas verksamhetskrets man ansett hittills vara nog mycket inskränkt, åtskilligt att göra. Ty enligt förslaget skulle de utse tjänstemän, som skola kontrollera, huruvida våra beteshagar vore i behörigt skick och om de vore nödvändiga eller icke, ett uppdrag, som, enligt hvad jag föreställer mig, icke skulle blifva angenämt hvarken för landstinget eller jordegaren.

Således är det af principiella skäl, som jag för min del yrkar, att Kammarén ville, med afslag å reservantens förslag äfvensom å det af Herr Ehrenborg framställda skrivelseförslag, bifalla Utskottets hemställan. Jag tror nemligen, att man handlar bäst uti att låta befolkningen i förevarande afseenden sköta sig sjelf, ty den, som väl sköter sin skog, skall nog, sedan skogen derigenom stigit i värde, finna att han har lön för sin möda och derigenom känna sig manad att fortfarande sköta sin skog på ett sätt, som blir både för honom och landet det mest fördelaktiga.

Häruti instämde Herrar *Carl Johansson, Joh. E. Johanson, Börjesson* och *Jan Andersson* i Jönvik.

Herr Biesert: Till en början vill jag tillkännagifva, att jag kommer att instämma uti Herr Ehrenborgs skrivelseförslag.

Medan jag har ordet ber jag att med några ord få gendrifva ett par yttranden, som under diskussionen blifvit fälda. Herr Stråle yttrade att på Gotland och i Norrland hade, sedan dessa provinser särskilda skogslagar börjat tillämpas, högst få personer blifvit fälda för öfverträdelse emot dessa lagar. Jag kan icke finna att detta visar, att en gemensam skogslagsstiftning för hela landet icke är nödig. Det visar tvärtom, att svenska folket är ganska laglydigt, då blott några få brutit emot gällande bestämmelser i detta afseende. Herr Liss Olof Larsson yttrade, att det vore att ställa folket under för-

mynderskap, om man antoge en sådan lag som Herr Ehrenborg föreslagit. I det fallet vill jag åberopa, att folket redan i viss mån står under förmynderskap i afseende å fiske och jagt, m. m., hvarom särskilda författningar göra inskränkning uti egarens fria dispositionsrätt och i vissa fall stadga böter, om författningen icke efterlefves. Jag kan således icke finna att Herr Ehrenborgs förslag är farligt i detta afseende. Och hvad föreslår Herr Ehrenborg? Jo, endast att den, som öfverdrifvet afverkar skog, skall vara skyldig att sörja för skogens återväxt och vara underkastad vissa påföljder, om han uraktlåter detta. Allmänna lagen föreskrifver ju för den, som icke sjelf kan sköta sina angelägenheter, att han skall göra så och så. Och lika nödvändigt anser jag det vara, att statsmakterna se till, att den nuvarande generationen icke ödelägger landets tillgång på skog, hvilket för våra efterkommande skulle hafva ett högst menligt inflytande.

Herr Farup nämnde, att egarne af hemmanen i allmänhet icke sjelfve afverkade sin skog, utan merendels sålde den till afverkning under en längre tid, och att detta förfaringssätt hade en högst menlig inverkan på skogsbeståndet. Detta förhållande är emellertid icke allmänt, utan eger rum endast inom vissa provinser. Och icke bör man väl stödja en allmän lag på dessa undantagsförhållanden. I min hemort är åtminstone fallet att, när man icke sjelf afverkar skogen utan säljer densamma på rot, så säljer man icke hela skogstrakter utan endast vissa träd till vissa dimensioner och föreskrifver då vanligen en kort tid, inom hvilken de skola vara afverkade och bortförda.

Man har vidare talat om, att den af Herr Ehrenborg föreslagna tillsynen skulle blifva kostsam. Häremot vill jag erinra, att det ju ståra hvarje landsting fritt att reglera dessa förhållanden.

Herr Farup sade vidare, att det icke vore skäl att lagstifta för 100 år härefter. Jag tror emellertid att det är skäl för en riksförsamling att, hvad skogsbeståndet angår, tänka på framtiden, och till och med på en ganska långt aflägsen framtid.

Hvad det af Herr Hjelm gjorda tillägget till Herr Ehrenborgs förslag angår, så anser jag detta öfverflödigt. Ty, om jag icke miss-tager mig, så yrkade Herr Ehrenborg, att hans förslag skulle *i regel* tillämpas.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, anhåller jag om bifall till Herr Ehrenborgs skrifvelseförslag.

Herr Key: Jag ber Kammaren tillgifva, att äfven jag nödgas förlänga öfverläggningen nu vid middagsstunden. Jag brukar mycket sällan yttra mig uti lagfrågor, och under de år, som skogslagstiftningen varit å bane, har jag rörande denna icke förr än nu deltagit. Men då jag här bryter tystnaden, är det derföre, att frågan allt mer synes närma sig ett slutligt afgörande i principielt hänseende. Och jag önskar af detta skäl få säga några ord.

Jag vill börja med att biträda hvad den ärade reservanten, ordföranden i Lag-Utskottet yttrat, om lämpligheten af att "ålägga egare af afrojd skogsmark att sörja för återväxten"; han säger: "det synes

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

mig vara den mest rationella och minst i eganderätten ingripande åtgärd, som för åsyftade ändamålet kan ifrågasättas, liksom den, hvarom meningarne lättast kunna sig förena“. Jag tror, att, när det förr eller senare måste ske, att staten i viss mån tager hand om de enskilda skogarne i Sverige, den principen, att man skall sörja för återväxt, der skogen blifvit *vanvårdad*, vara den enklaste, hvarpå man kan och troligen äfven skall bygga en skogslagstiftning.

Det har talats så mycket om skogsförödelser i Sverige, och sedan jag under många år här i denna Kammare särskildt åhört talet om skogssköfvingen i Norrland, så uppstod slutligen hos mig tanken: jag vill resa dit upp och se med egna ögon hur det förhåller sig. Sagdt och gjordt. På eftersommaren 1874 befor jag tvenne af Norrlands största elfvar, så långt jag kunde med åugbåt, derefter lemnade jag elfvarne och åkte så långt som körvägar funnos, sedan red jag och slutligen, när andra fortskaffningsmedel liksom vägen tagit slut, gick jag och kom sålunda vid ett tillfälle nära Åsele lappmarks gräns. Jag vågar sålunda påstå, att äfven jag kan kalla mig för ett ögonvittne och ett fullkomligt opartiskt. Min erfarenhet på ort och ställe, mine Herrar, är den, att, när man kommit blott ett par mil in i landet och ju längre från elfvarne ju mera, så har man mångenstädes ännu kvar hvad man kallar en verklig urskog. Man kan der få se väldiga masträd och skogsbråtar, der vindfällena hafva kastat sig det ena öfver det andra, så att det är, snart sagdt, omöjligt att utan den äfventyrligaste klättring komma fram, och man får der se stora kolossala storverks-trän ligga och ruttna, utan att någon tager eller under närvarande förhållanden kan taga vara på dem. Vid elfvarna ställa sig förhållandena annorlunda, ty der äro nästan alla de större träden uthuggna, men jag såg dock mångenstädes utmed stränderna bättre skog än den vi hafva vid det mellersta och södra Sveriges kuster. Sådan var *min* erfarenhet af de norrländska skogsförhållandena.

Hvad beträffar frågan att stifta en gemensam skogslag för hela Sverige, har jag också stundom funderat på den saken, och om Herrarne hafva en ledig stund, kunna Herrarne göra hvad jag har gjort. Jag har mätt på kartan öfver Europa och funnit, att från Sveriges nordligaste spets till Ystad är lika långt som mellan Ystad och Neapel, lika långt som mellan London och Algier. Hvad skulle vi säga, om någon ville föreslå att samma skogslag skulle gälla för trakterna vid Ystad som för Napolis lager- och olivelundar? Detta skulle man anse vara en uppenbar orimlighet, men ändock har man på fullt allvar ifrågasatt att samma skogslag skall gälla för alla delar af vårt stora land, hvars klimatiska och kulturförhållanden äro hvarandra så olika!

Vill man stifta undantagslagar särskildt, såsom det skett för Gotland och för Norrbotten, ja väl! då skall äfven jag kunna vara med derom, men icke må man komma och säga, att man skall stifta en skogslag gemensam för hela Sverige, ty det är orimligt.

Vidare skall jag be att få öfvergå till första paragrafen af reservantens förslag, der det är föreslaget, att enskild jordegare skall vara pliktig att till skogsbörd *bibehålla* den “egentliga skogsmarken“, der den ej odlas till åker och äng, användes till “*nödig* beteshage“ eller

rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål. Uttrycket "den *egentliga* skogsmarken" är ett mycket obestämdt uttryck; är det der den bästa skogen för närvarande finnes, eller är det der marken är oanvändbar till annat än till en trög skogsåterväxt?

Vidare säges det, der den ej odlas till åker eller äng eller användes till nödig beteshage. Hvad är nödig beteshage? Jag vill tillägga hvad är beteshage? Det finnes många beteshagar, som innehålla utmärkt skog. Jag har sjelf beteshagar, der jag huggit groft och moget sågtimmer. Efter denna lag skulle man hafva rätt att misshushålla huru mycket som helst med sin skog i beteshagarne. I dem skulle man äfven få hugga ned all *löfskog* efter behag, och man kunde der få misshushålla efter behag, blott marken förut vore afstängd till bete. Utlagd till skogsmark åter igen, skulle man icke få afverka något, äfven om man insåg att det vore nyttigt för skogens bestånd, ty öfver den har man genom utläggning från hage till skog afhändt sig sin fria dispositionsrätt. Det är på många trakter, och jag har äfven sjelf gjort det, som man utlagt till skog och besätt med skogsfrö beteshagar, som voro till skog mer lämpliga, under det att man annorstädes afröjt skogsmark till beteshagar, der marken till sin beskaffenhet varit bördig och jemn. Enligt hvad nu är föreslaget, torde detta svårigen komma i fråga, ty icke afhänder jag mig gerna den delen af jorden, som jag har fri dispositionsrätt öfver, och utlägger den till sådan mark, der jag förlorar denna rätt öfver densamma.

Sedermera innehåller den 3 §, att tillsyningsmän för utföfvande af uppsigt öfver författningens efterlefnad skola af vederbörande landsting utses. Detta blir dock ett ganska kinkigt uppdrag för landstinget. Väljer nemligen landstinget till tillsyningsmän sådana, som äro bosatte i trakten och grannar till jordegare, lära sådana tillsyningsmän icke brådska med att göra någon anmälan om försummelse från jordegarenes sida. Väljer åter landstinget sådana, som icke hafva någon beröring med ortens befolkning, kan man lätt tänka sig att dylika skogsfiskaler genom kitslighet eller ett allt för ifrigt tjenstenit skola komma att göra sig misshaglige och alldeles icke göra lagen uppbyren af allmänna tänkesättet. Dessa tillsyningsmän skola dessutom aflönas af landstingets medel; men hvem som skall bestämman aflönings belopp, och tjenstefullmaktens beskaffenhet, derom saknas i lagförslaget alla föreskrifter.

Slutligen innehåller 4 §, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger rätt att förordna lämplig skogstjensteman att jemte två ojäfvige till biträde vid landtmäteriförrättningen utsedde gode män vid syn undersöka de förhållanden, angifvelsen innehåller, samt, der försummelse finnes ega rum, afgifva förslag till de åtgärder, hvilka böra vidtagas. Men hvori dessa åtgärder skulle bestå, och i hvilken omfattning de skulle komma att ega rum, finnes icke vidare antydt, och äfven härutinnan lemnas således tillfälle för en godtycklig tolkning. Andra momentet af samma § stadgar, att kostnaden för sådan syn, hvarom nyss är nämndt, skall, då den för jordegaren föranleder något åläggande som vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfven-

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (Forts.)

som då tillgång hos jordegaren saknas, utgå af landstingskassan! Tänken, mine Herrar hvilka trassel och rättgångar som skulle här af komma att uppstå! Jag må säga, att det ena med det andra af detta lagförslag är af den beskaffenhet, att jag för min del icke vågar och icke vill gifva det min röst. Deremot skall jag, då man framlägger något enkelt och praktiskt förslag, lämpadt efter olika ortförhållanden och i den riktning, att afverkare af skog åläggas att draga försorg om återväxt, gerna biträda detsamma. Men *detta* förslag måste jag för min del motsätta mig, och yrkar fördenskull bifall till Utskottets hemställan, hvilket jag tror vara det enda som är att göra i frågans nuvarande skick.

Herr Lyth: Jag har vågat begära ordet till följd af ett yttrande, som nyss faldes af en ärad talare på stockholmsbänken, sjelf ledamot af Lag-Utskottet, att gotlandslagen visat sig vara obehöflig derföre, att deri stadgade straffbestämmelser endast skulle hafva nio gånger tillämpats, och att endast tolf gånger anmälan om öfverträdelse af samma lag egt rum, sedan den tid lagen trädde i gällande kraft. Jag tror för min del, att dessa förhållanden icke bevisa hvad talaren dermed ville bevisa, utan tvärtom ådagalägga att lagen varit af stor och allmän nytta, i det den afhållit de personer, som förut bedrifvit skogssköfving, från att dermed fortsätta. De kunna ock bevisa, att Gotlands invånare äro laglydiga. Jag vill emellertid icke närmare inlåta mig på dessa förhållanden, men jag är öfvertygad att gotlandslagen varit af stor nytta för orten, enär, såsom jag förut haft tillfälle nämna, den stora skogssköfving, som förut egde rum, samtidigt med att lagen började tillämpas, upphörde. Också har befolkningen i allmänhet varit tacksam för denna lag, och äfven jag är tacksam för densamma, ehuru jag skulle önska några förändringar i vissa detaljbestämmelser, synnerligast i stadgandet derom, att de, som skola öfvervaka lagens tillämpande, äro kommunalnämndens medlemmar, hvilka jag icke anser vara rätte männen till fullgörande af ett sådant uppdrag. Men i hufvudsak har onekligen gotlandslagen för orten varit af stor nytta.

Slutligen ber jag att, medan jag har ordet, få nämna att jag för min del förenar mig med reservanterne i de af dem uttalade åsigtger.

Herr Casparsson: Jag finner det ganska naturligt, om Kammarren tvekar att i riksdagens sista timme på grund af euskild motionsfrämställning fatta beslut i en fråga, som, på sätt Utskottet yttrar, så djupt ingriper på "den enskilda eganderättens ömtåliga område". Men här har under diskussionen framställts åtskilliga allmänna sätser, hvilka jag anser mig skyldig att upptaga, om icke till vederläggande dock till bemötande, så mycket mera, som jag hade förtroendet att vara en af ledamöterna i 1874 års Särskilda Utskott.

Här har blifvit yttradt, att behöfligheten af en lagstiftning angående enskilda skogar icke blifvit ådagalagd. Jag tager mig då friheten att återföra i Herrarnes minne, hurusom Kongl. Maj:t till 1874

års Riksdag framlade förslag till lag angående enskilda skogar, och hurusom Riksdagens båda Kamrar beslöto en sådan lagstiftning, ehuru byggd på olika grunder. Således ansågo år 1874 såväl Kongl. Maj:ts som Riksdagen en sådan lagstiftning behöflig. Under sådana förhållanden synes mig påståendet, att en dylik lagstiftning icke är af behof påkallad, böra med bevis styrkas, men icke affärdas blott med en kategorisk förklaring om motsatsen. Ser jag tillbaka på huru förhållandena då voro, finner jag hurusom, då 1856 års skogskomité från samtliga länsstyrelserna infordrade uppgifter, huruvida då varande skogsafverkning öfversteg tillgången inom de särskilda länen, 6 af länsstyrelserna besvarade denna framställning nekande och 2 vilkorligt, under det 16 svarade, att afverkningen inom länet öfverstege tillgången. Ser jag åter på, huru förhållandena gestaltade sig år 1873, finner jag, hurusom af rikets 24 länsstyrelser 23 uttalade den åsigt, att afverkningen öfverstege tillgången, under det att blott en, nemligen den i Malmöhus län, ansåg att någon öfverafverkning icke egde rum; och under sådana förhållanden tror jag verkligen att man haft något skäl för antagandet, att lagstiftningsåtgärder varit af behovet påkallade. Läger man så dertill, att exporten oupphörligen skett i ökade quantiteter, under det att kvaliteten, d. v. s. dimensionerna, nedgått, torde man deri hafva en ytterligare anledning för yrkandet, att lagstiftningens mellankomst i detta hänseende vore af behovet påkallad, hvilket äfven, såsom jag nyss nämnde, för 4 år sedan var både Kongl. Maj:ts och Riksdagens åsigt.

Frågar jag nu, på hvilka principer denna lagstiftning bör hvilas, så har man, efter mitt förmenande, tre grunder att bygga på. Den ena, hvilken i utlandet begagnats, är, att staten öfvertager förvaltningen af både allmänna och enskilda skogar, men denna grund är naturligtvis omöjlig att tillämpa i ett land med så stor utsträckning som vårt. Den andra principen är åläggande af skyldighet att befordra återväxt, och den tredje fridlysningsprincipen. Man har sagt, att återväxt-principen är mildare i sin tillämpning. Jag tror, att förhållandet är tvärtom; ty återväxtprincipens *ultima ratio* är, såsom förr blifvit sagdt, egarens depossiderande eller expropriation, och motionären sjelf har uppstått expropriationen såsom den yttersta konsekvensen af denna princip. Fridlysningsprincipen upphäver deremot icke i något fall eganderätten men väl nyttjanderätten för en tid; men då följderna af den missbrukade nyttjanderätten upphört, återinträder egaren i sin fulla rätt. Jag frågar då, vilkendera är bäst att upphäfva, egande- eller nyttjanderätten? För mig åtminstone kan svaret ej blifva tveksamt. Man har vidare yttrat, att fridlysningsprincipen vore — jag tror yttrandet föll så — rättsvidrig. Jag vill här emot blott erinra, att denna princip är tillämpad i gotlandslagen af den 10 September 1869, hvilken lag, efter hvad 1874 års Särskilda Utskott inhemtat, medfört ganska goda resultat, såsom äfven af den siste talarans anförande syntes framgå, att samma princip vidare varit erkänd i 1734 års lag angående skattehemman, att samma princip varit tillämpad i danska lagen af år 1681, hvilken lag föregick lagen af år 1805, och att den äfven vunnit tillämpning i finska la-

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

gen af år 1851. Vi hafva således från båda våra grannländer exempel på, att denna princip tillämpats och ännu tillämpas.

Motionären har sagt, att någon sammanjemkning af Kamrarnes olika beslut i skogsfrågan vid 1874 års riksdag icke kunde ega rum, på grund af den korta tid, som vid beslutens fattande återstod af riksdagen. Utskottet förmenar att så icke varit förhållandet; och jag tror mig icke träda grannlagenheten för nära, då jag säger, att motionären haft rätt i denna sin uppgift; ty det var icke af bristande möjlighet att sammanjemka Kamrarnes olika beslut — det hade, tror jag, kunnat ske, — utan bristande tid, som orsakade att någon sammanjemkning icke ifrågakom. Det Särskilda Utskottets utlåtande behandlades nemligen i Kamrarne den 19 Maj; den 20 Maj var således den första dag, då Utskottet kunde sammanträda för att försöka någon sammanjemkning. Men då det sistnämnda dag upplystes, att Riksdagens afslutande var utsatt till den 22 Maj, fann Utskottet, att tiden icke medgaf att något vidare i frågan åtgjordes, och detta var orsaken, hvarför någon sammanjemkning icke ifrågakom. Nu har emellertid reservanten på ett, som mig synes, tillfredsställande sätt sökt att sammanjemka de olika meningar, som Kamraren förut uttalat om de olika principer, på hvilka ett lagförslag kan byggas. Han har nemligen baserat sitt förslag på återväxtprincipen, men tillika föreslagit, att, om denna ej visar sig tillfyllestgörande, man då må tillämpa fridlysningsprincipen. Det är naturligtvis svårt, att under den korta tid man haft på sig afgöra, huruvida sammanställningen af dessa båda principer är praktiskt utförbar, hvilket jag dock tror den vara. Men då jag fullkomligt fattar Kamrarnes tvekan att nu fatta beslut i denna viktiga fråga, vill jag icke framställa något yrkande. Jag har blott mot de här uttalade allmänna satsar velat å min sida äfven uttala några allmänna anmärkningar, på det de i protokollet icke må stå obesvarade.

Herr *Granlund* förenade sig med Herr *Casparsson*.

Herr *Danielsson*: Jag kan icke underlåta att beröra ett yttrande af min högt ärade länskamrat, deri han framhöll den oerhörda tillgång på skog, som skulle finnas i Åsele lappmark samt olämpligheten af att hafva samma skogslagstiftning för skogarne i trakten af Ystad som för Napolis olivelundar. För min del tror jag, att, om man skall vänta med denna lagstiftning, tills Sverige får hemta sitt skogsbehof från Åsele lappmark eller Napolis olivelundar, man skall finna, att det då är för sent; man bör, efter mitt förmenande, redan i närvarande stund inträda på detta lagstiftningsområde.

Samme högt ärade talare framhöll äfven och slutade sitt anförande med att han skulle vilja vara med om en enkel och praktisk lag, som ålade befordrande af återväxt. Jag frågar då denne och de andre talare, som yttrat sig emot reservantens förslag, om icke i samna förslag afses endast återväxt? I 2 § af förslaget står ju tydligen: »Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall bibehållas till skogsbröd; och lemnas ej fröträd, ung-

skog eller växande plantor qvar till den mängd och beskaffenhet, att deraf kan vinnas erforderlig återväxt, vare jordens egare skyldig att derom draga försorg.» Gör han det ej, då först eger Konungens Befallningshafvande rätt att ålägga jordegaren att verkställa sådd eller på annat sätt befrämja återväxten. Således kan jag icke se annat än att här är fråga blott om återväxtprincipen, och den tror jag vi alla böra lemna den uppmuntran, den förtjenar. Redan den dag i dag är hafva vi många vittnesbörd om, hvart skogsförödelser leder. En hvar kan visserligen derom hafva olika uppfattning, men i allmänhet tror jag ingen kan förneka, att öfverafverkning år efter år eger rum. Den ena trakten efter den andra träder fram i sin nakenhet, och man ser härjningens och förödelsens yxa hafva gått fram öfver de kala fälten. Följden häraf blir, att det hädanefter icke blir fråga endast om skogen utan äfven om svenska jorden skall lemnas öde, så att den icke vidare kan frambringa det hvartill den af naturen är danad. Jag hoppas för min del att den dag icke skall vara långt borta, då svenska folket skall inse nödvändigheten af en ny skogslagstiftning för vårt land, byggd på principen af skogens återväxt. Då jag icke kan se annat än att reservanternes förslag är byggt på en sådan princip, så har jag all anledning att biträda detsamma.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

En annan talare har sagt, att folket i denna som i öfriga saker bör få sköta sig sjelf, och att nationen icke bör sättas under förmynderskap. En sådan sats har många gånger förut framhållits, när man velat motarbeta en nyttig reform, och är icke nu mera svår att vederlägga än förr. Herr Biesert har nyss påvisat, att dylika undantagslagar, till stor fördel för det allmänna, redan finnas, såsom t. ex. jagt- och fiskeristadgan. Ja, man kan säga att den allmänna säkerhetspolisen, som har att taga vara på folk i fyllan och villan, är en följd af en dylik undantagslagstiftning. Jag har hört berättas att i åtskilliga orter af riket personer uppgöra kontrakt om försäljning af skogen på sina hemman, hvarvid de ofta tillskynda sig stor förlust genom köpslut, som tillkommer genom mindre redig tankegång. Jag tillhör en ort, som utgör bevis på hvarthän det leder, då ingenting göres för att åstadkomma skogens återväxt, der för stor afverkning egt rum. Jag hoppas att icke andra orter i riket skola blifva försatta i samma kategori, ty i sådant fall komme i sanning förbättringen för sent.

Såsom jag redan nämnt, instämmer jag på det varmaste i reservanternes förslag och tror det vara skäl att Kammaren bifaller detsamma. Deremot kan jag icke biträda Herr Ehrenborgs förslag af det skäl, att Riksdagen redan flera gånger förut i detta ämne skrivit till Kongl. Maj:t, som också vid 1874 års riksdag försökte att lösa frågan samt i detta syfte aflät en proposition till Riksdagen, som dock afslög det Kongl. förslaget. Jag tror derföre, att det är största skäl, att Riksdagen sjelf nu framlägger ett förslag till ny skogslag, hvarefter Kongl. Maj:t, derest han icke gillar detsamma, är bättre än Riksdagen

Om lågstift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.
(Forts.)

i tillfälle att formulera ett annat förslag, med iakttagande af de ändringar, som kunna finnas nödiga i Riksdagens förslag.

På dessa skäl yrkar jag bifall till reservanternes förslag.

Herr Hjelm: Blott ett par ord till bemötande af hvad Herr Key yttrat. Han nämnde, att han hade rest i Norrland ända upp till Åsele lappmark och vore, af hvad han derunder sett, öfvertygad, att ingen fara förefunnes för skogens bestånd der uppe. Ja, verkliga förhållandet är, så vidt jag känner, att i Vesternorrlands län, till och med i dess sydliga del, är det relativt mycket godt skogsbestånd, emedan afverkningen och exporten derstädes icke varit så stora som i de längre norrut belägna delarne af Norrland. Men om Herr Key hade fortsatt sin resa 26 à 30 mil längre norrut efter kusten uppåt Norrbotten, så vågar jag påstå, att han från landsvägen knappt skulle hafva kunnat upptäcka ett enda sågblock eller några timmerstockar, utan endast marskog. Norrland är nemligen ett ganska vidsträckt land, och att bedöma det i dess helhet efter endast ett mindre genomrest territorium deraf, kan icke vara rätt.

Herr Biesert ansåg det af mig framställda yrkandet vara öfverflödigt, emedan han trodde sig veta, att hvad jag deruti nämnde angående norrbottenslagen redan vore intaget i Herr Ehrenborgs förslag. Så är dock icke fallet. Mitt yrkande gick nemligen derpå ut, att norrbottenslagen skulle komma att utsträckas äfven till Westerbotten; och i denna min åsigt står jag icke ensam. Westerbottens läns landsting och Konungens Befallningshafvande hafva nemligen redan några gånger gjort framställning om samma sak.

Herr Ehrenborg: Jag har blott två, högst tre ord att lägga till hvad jag redan anfört. Det ena är mot den ärade representanten från Westerbotten, som nyss hade ordet och hvilken, då han första gången yttrade sig, föreslog ett tillägg till mitt förslag. Jag ber dock att få fästa hans och Kammarens uppmärksamhet derpå, att detta tillägg, derest för öfrigt mitt förslag vinner afseende, är aldeles öfverflödigt. Det ligger nemligen i mitt skrifvelseförslag till Kongl. Maj:t uttaladt, att Riksdagen anser ett allmänna ingrepp i den enskilda skogshushållningen icke *i regeln* böra sträckas längre än till omsorgen för skogens återväxt. Det ligger således i detta förslag intet hinder för, att de provinser, som sådant önska, kunna fortsätta ännu längre på samma väg.

Herr Hjelm's tillägg anser jag således icke vara af beskaffenhet att understödja mitt förslag; snarare synes det mig egnadt att förryckadetsamma.

Vidare har den ärade representanten på kalmarbänken, Herr Key, påstått det vara orimligt att antaga en skogslag, som skulle vara gällande för hela riket. Nej, ingalunda något orimligt, då lagen icke går längre än till att föreskrifva skyldighet att befordra återväxten, och det för hvarje skogsegare är en oafvislig pligt att på ett eller annat sätt sörja för skogens återväxt.

Slutligen ber jag att med anledning af den andre ärade talarens

på kalmarbänken, Herr Danielssons, yttrande, att reservanternes förslag icke går längre än till återväxtprincipen, erinra, att det verkliga går längre, att det går till förbud, nemligen i ansvarsåföljden. Och förbud är för den svenske samhällsmedlemmen en förhatlig sak och kan i detta afseende hafva den verkan, att skogsegaren, som t. ex. åtagit sig en mångårig leverans, ruineras — ett väl strängt straff för en förseelse, som inskränker sig till att hafva underlåtit att befordra skogsreproduktionen. Ja, jag hyser så många betänkligheter mot ett dylikt förbud, att, blir jag bragt till nödvändigheten att välja mellan Utskottets afstyrkande hemställan och reservationen, så skall jag lägga min röst för bifall till Utskottets hemställan. Men efter som mitt förslag vunnit understöd af ett par talare, vågar jag hos Herr Talmannen anhålla om proposition å bifall till detta förslag.

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

Herr Bäckström: Under de många olika meningar, som tyckas råda i denna sak, ber jag endast få tillkännagifva, att vi norrbottensbor helst se oss befriade från några nya skogslagstiftningsåtgärder, emedan vi äro nöjda med den särskildt för Norrbotten gällande lagen, som visat sig skydda ungsbogen från utrotning.

Öfverläggningen var slutad. Efter upptagande af de meningar, som derunder förekommit, gaf Herr Talmannen, enligt dem, propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan, dels på afslag å samma hemställan och bifall i stället till det lagförslag, Herr von Gegerfelt i sin reservation framlagt, dels ock på de särskilda yrkanden, som blifvit gjorda af Herrar Ehrenborg och Hjelm; och fann Herr Talmannen den förstnämnda af dessa propositioner vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes, i anledning hvaraf Herr Talmannen, för bestämmande af kontrapositionen, å nyo upptog de öfriga yrkandena, af hvilka det, som afsåg bifall till Herr von Gegerfelts reservation, nu förklarades hafva flertalets mening för sig. Men äfven angående kontrapositionen äskades votering; och blef alltså, sedan till kontraposition i denna votering antagits yrkandet på bifall till Herr Ehrenborgs förslag, en omröstningsproposition af följande lydelse först uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager yrkandet om bifall till Herr von Gegerfelts reservation vid förevarande punkt, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammararen till kontraposition i nämnda votering antagit yrkandet om bifall till Herr Ehrenborgs förslag.

Om lagstift-
ningsåtgärder
till förekom-
mande af
skogsbrist.
(Forts.)

Den votering, som företogs enligt denna proposition, visade 49 ja mot 89 nej; hvadan propositionen för hufvudvoteringen erhöll denna lydelse:

Den, som bifaller hvad Lag-Utskottet hemställt i 1:sta punkten af Utlåtandet N:o 39, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren med afslag å Utskottets hemställen beslutat:

Att Riksdagen må, i fråga om det allmännas ingripande i den enskilde skogsegarens dispositionsrätt öfver sin skog, i underdånig skrifvelse uttala hos Kongl. Maj:t såsom sin åsigt:

a) att den enskilde skogsegaren bör åläggas att, inom viss tid efter afverkning befodra å afverkad skogsmark skogens återväxt, derest samma mark ej användts till åker, äng, nödig beteshage, trädgård, byggnadstomt eller annat likartadt ändamål;

b) att öfvervakandet häraf uppdrages åt landstingen och de tillsyningsmän, som af landstingen utses och aflönas; samt

c) att ansvaret för uraktlåtenhet af återväxtens befordrande bör bestämmas i första rummet uti förelagda viten, och dernäst i den påföljd, att åtgärd för återväxtens befordrande ombesörjes genom tillsyningsmännen på skogsegarens bekostnad;

äfvensom anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes på dessa grunder, utöfver hvilka Riksdagen anser det allmännas ingripande i den enskildes skogshushållning icke i regeln böra sträckas, afgifva till en kommande Riksdag förslag till lag, gällande för hela riket.

I den senare voteringen röstade 191 ledamöter ja mot 51, som röstade nej; i följd hvaraf Utskottets hemställen bifallits.

I punkten 2 hade Utskottet yttrat sig öfver ledamoten af Andra Kammaren Herr *W. Farups* motion, N:o 51, deri Herrar *P. A. Hellgrén* samt *L. J. Fahlander* instämt, och uti hvilken motion, i ändamål att förekomma öfverdrifven skogsafverkning, föreslagits:

»att Riksdagen för sin del måtte besluta, att skogsafverkningskontrakt eller upplåtelse af skog till annan person, för att medföra laga verkan, icke få afslutas på längre tid än fem år från den dag aftal skett eller upptaga träd af mindre dimensioner än tio decimaltum i diameter en fot från marken, eller alternativt, med afseende å dimensioner, att Kongl. Maj:t, allt efter förhållandenas natur i olika landsdelar, för dessa måtte bestämma de minimidimensioner, som genom sådana kontrakt få försäljas till afverkning.»

Och hade Utskottet hemställt:

att Herr *Farups* motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Mot denna hemställan var en reservation inom Utskottet afgifven af Herr *Sundell*, hvilken reservation hade följande innehåll:

“Jag hemställer, att Riksdagen för sin del ville besluta, att skogsafverkningskontrakt eller upplåtelse af skog till annan icke får, der det skall medföra laga verkan, hädanefter afslutas på längre tid än femton år från den dag köpet skriftligen uppgjordes och icke heller, der kontraktet angår rätt till afverkning af endast timmerskog, inberipa träd af mindre dimensioner än tio decimaltum i diameter en fot från marken; men att der kontraktet innefattar rättighet till totalafverkning, och köparen af en sådan honom gifven tillåtelse lagligen sig begagnat, han har skyldighet att vid kontraktstidens slut återlemnna skogsloten med erforderliga fröträd der kvarstående, eller ock försatt i begynnande återväxt.”

Efter uppläsning af Utskottets hemställan, yttrade

Herr *Farup*: Då jag förlidet år från denna plats utförligt utvecklade mina åsikter i förevarande lagstiftningsfråga, kan jag denna gång yttra mig mycket kort. Jag framhöll vid detta tillfälle, att den motion, som jag då hade väckt och hvilken gick ut på att förvägra inteckning af skogsafverkningskontrakt, som vore annorlunda beskaffade än hvad jag nu föreslagit, rönt understöd af några, såsom jag vill minnas, tre ledamöter af Lag-Utskottet. Sjelfva syftmålet i motionen vann inom Lag-Utskottet, som sagdt, visserligen sympatier, men Utskottet ansåg det vara oformligt och stridande mot de juridiska doktrinerna att, då man medgäfvit upplåtelse af skog till afverkning, man också borde medgifva upplåtaren lof att ställa den säkerhet för upplåtelsens bestånd, som han kunde och ville. Då jag vid denna riksdag, med upptagande af Lag-Utskottets uppfattning i frågan, icke föreslagit, att så beskaffade skogsafverkningskontrakt skulle helt och hållet förbjudas, utan hemställt om bestämmande derom att de icke skulle medföra laga verkan, om de icke uppgjordes med de föreslagna inskränkningarne, har Lag-Utskottet dock kommit till samma slut som förra året eller afstyrkt bifall till motionen. De skäl, Utskottet därför anfört, förefalla mig vara mycket bristfälliga och underhaltiga. Lag-Utskottet stödjer sig hufvudsakligen på utlåtande, som 1874 års Särskilda Utskott afgifvit. I sådant hänseende återopar Lag-Utskottet hvad detta Särskilda Utskott anfört derom, att ett förbud att på grund af skogsafverkningskontrakt fälla träd, som icke innehölle en viss minimidimension, skulle förhindra skeppsbyggare, snickerifabriker med flere att genom köp förvärfva det mindre virke, de för sin näring skulle behöfva. Detta skäl förefaller mig dock icke vara af någon synnerlig betydelse, ty så länge handel med virke är fri, kan jag icke fatta, att ett stadgande i det af mig föreslagna syfte skulle lägga något hinder i vägen för dessa yrkesidkare att erhålla det virke, hvaraf de kunna vara i behof. De kunna ju väl förskaffa sig detta virke, på annat sätt än genom att köpa skog till afverkning.

Dessutom kunde ett sådant förbud ej gerna stadgas, säger Utskottet vidare, utan medgifvande af undantag åtminstone för det smärre

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist (Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

virke, som erfordrades till strömbyggnader, flottbommar eller andra för timmerutdrifningen nödiga anstalter.

Icke heller kan jag inse, att det skulle ligga ringaste hinder för anskaffande af virke till flottbommar eller andra för timmerutdrifningen nödiga anstalter, ty detta måste ju alltid kunna anskaffas genom köp, och för ett ärligt köp lägger ett sådan förbud naturligtvis icke ringaste hinder i vägen. Slutligen säger Utskottet att, "der stora kostnader för strömrensning och andra för skogens utdrifvande erforderliga förberedande åtgärder måste nedläggas, skulle skogsegaren sålunda, der han icke sjelf kunde bära kostnaderna, vara förhindrad att fördelaktigt sälja sin skog, emedan tiden för afverkningskontrakten vore enligt mitt förslag allt för kort. Detta påstående tror jag dock icke rätt håller streck, ty för det första äro de ställen, der några verkligt dyrbara kostnader kunna ifrågakomma att nedläggas, numera högst sällsynta, och för det andra ligger det väl i öppen dag att jorddegaren, om dessa skogar verkligen hafva så stort värde att några större kostnader för deras tillgodogörande med fördel kunna nedläggas, icke bör hafva svårt att skaffa medel till dessa kostnader, antingen genom att sjelf tillgodogöra sig skogen eller genom att afsluta kontrakt derom med annan person, utan att han därför behöfver vara bunden ens vid fem år.

Dessa af Utskottet såsom motiv för sitt afstyrkande afgifna skäl väga således icke något i verkligheten, utan äro helt och hållet skenbara. Jag har i min motion tagit hänsyn till att jordbrukarne skulle sjelfva, så vidt möjligt vore, hafva rätt att fritt disponera öfver sin skog, samt att, der omständigheterna tvingade dem att öfverlåta den till andra, dessa öfverlåtelser icke skulle kunna ske på oskäligt lång tid.

Genom vår nu gällande skogslagstiftning är längsta tiden för afverkningskontrakt fastställd till 50 år, men för min del kan jag icke inse hvarföre man just valt denna tid. Hvarföre har man icke lika väl kunnat taga till 60 eller 100 år eller ock evärdelig tid?

Vi hafva der alldeles samma princip, som ligger till grund för min motion, men tiden är tilltagen för lång, och därför har jag velat förkorta densamma. Då man icke ålägger den, som köper rättigheten att på viss tid afverka en skogstrakt, skyldighet att plantera skog i stället för den han afverkar, i hvilket fall kontraktet finge samma natur som ett arrendekontrakt, der man i allmänhet är skyldig att återlemna egendomen i samma skick man emottog den, torde det vara klart att ett kontrakt på 50 års afverkning verkar lika menligt som ett för evärdelig tid. Man borde därför, enligt min åsigt, med skäl göra inskränkning i afverkningstiden och i detta hänseende har jag föreslagit fem år af den anledning, att jag ansåg denna tid, åtminstone under vanliga förhållanden, vara fullt tillräcklig för att afverka och bortföra ett mindre antal träd, hvarom jorddegaren och skogsafverkaren sins emellan genom kontrakt kunna öfverenskomma. Jag vill för öfrigt icke strängt hålla på denna tid, ty den kan, såsom jag i motionen också påpekat, må hända lämpligare bestämmas till en annan, men då Utskottet icke framlagt något nytt förslag och tiden för Riksdagens

samvaro är för långt framskriden, för att begära en återremiss, måste jag yrka bifall till min motion.

Herr Biesert påstod nyss att jag skulle hafva yttrat, att det icke behöfde stadgas att man skulle återplantera skog, derföre att en sådan återplantering icke verkade förr än efter 100 år. Jag måste då hafva uttryckt mig ganska otydligt, eftersom man kunnat så missuppfatta min mening. Tvärtom sade jag, att det vore mycket bra, om man återplanterade skog, men att en lag, som verkade först efter 100 år, icke vore tillräcklig, emedan våra skogar dessförinnan längesedan kunde vara försålda och uthuggna. Just för att få en motvigt mot en sådan utrotning har jag velat inskränka dimensionerna af de träd, som enligt kontrakt finge afverkas, till 10 tum 1 fot från roten, ty om afverkningsrätten inskränkes till dessa dimensioner, lemnas alltid tillräckligt med fröträd qvar och derigenom vore återväxten i de flesta fall räddad.

Jag har redan här förut ofta uttalat den åsigten, att jag icke gerna skulle vilja vara med om att inskränka eganderätten, emedan detta i många fall skulle vara menligt. Vi måste i detta fall noga skilja mellan jordegarens och skogsafverkarens intressen, som äro hvarandra alldeles motsatta, ty, under det skogsafverkaren söker att under afverkningstiden taga med sig allt hvad han möjligen kan komma åt, är det med jordegarens fördel förenligt att så mycket som möjligt söka bevara sin skog genom att alltid tillräckligt antal fröträd qvarlemnas. Jag har derföre ansett, att man till en början åtminstone skulle kunna stanna vid hvad jag sålunda i motionen föreslagit i afscende å dimensionerna.

En talare från Småland, hvars ord väger mycket inom denna Kammare, har berättat att han under en resa i Norrland sett stora urskogar öfverfyllda med vindfällan.

Jag vill visst icke bestrida att för en del år sedan så var händelsen, men om den ärade talaren frågat om de skogar han såg voro sålda eller upplätta till afverkning på 50 år, tror jag han skulle hafva fått den upplysningen, att de redan då voro sålda och således hemfallna under yxan. Jag vill hafva den inskränkning i rådande förhållanden, att skogen icke må under 50 år, hvilket väl kan sägas vara en lång framtid, vara utan inskränkning hemfallen åt yxan. Det förslag, som jag i min motion väckte, var väl det minsta man kunde framkomma med, ty deri åsyftas endast att på samma gång söka väcka intresse hos jordegaren att vårda sin skog samt att, under antagande att han gör detta, söka förhindra att skogen handlöst upplättes till afverkning på oskäligt lång tid med rättighet att bortföra alla äfven mindre dimensioner; skulle man komma derhän, så anser jag att man kommit ett betydligt steg framåt, och deraf skulle också följa såsom en ovedersäglig princip, att jordegaren finge intresse och fördel af att vårda sin skog. Jag skall icke upptaga Kammarens tid längre, utan inskränker mig till att yrka bifall till min motion.

Herr Torpadie: Jag skall icke upptaga Kammarens tid längre än för att tillkännagifva, att genom ett förbiseende vid betänkandets

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist. (Forts.)

Om lagstiftningsåtgärder till förekommande af skogsbrist.
(Forts.)

expedierande har jag kommit att icke blifva antecknad såsom reservant emot Utskottets hemställan äfven i denna punkt. Icke så som skulle jag vilja i allt bifalla Herr Farups motion, utan så att jag delar de åsichter som år 1874 inför Kongl. Maj:t uttalades af dåvarande chefen för Finans-departementet, att, derest en skogslagstiftning för hela riket blefve antagen, äfven en särskild lag, som reglerade förhållandet mellan jordegare och skogsköpare i afseende på afverkningskontraktens innehåll, blefve af nöden. Jag anser, att den fraktion inom Lag-Utskottet, som har förordat antagande af en ny fullständig skogslagstiftning, på samma gång borde hafva tillstyrkt Riksdagen att i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om nådigt framläggande af ett lagförslag i samma syfte, som inför Kongl. Maj:t af dåvarande chefen för Finans-departementet omnämndes. Då emellertid dessa åsichter äro i väsentlig mån skiljaktiga från hvad den ärade motionären påyrkat, och jag icke heller kan instämma i Herr Sundells reservation, så har jag härigenom endast velat till Kammarens protokoll uttala min tanke i saken, utan att deri vilja framställa något yrkande.

Herr Jöns Persson: Jag vill blott gifva till känna, att, om jag tänker mig att motionen skulle tillämpas i den trakt jag tillhör, så skulle särdeles menliga följder deraf uppkomma. Der växer skogen nemligen så tätt, att, när skogen uppnått tjugu år, så måste en stor del huggas bort. De minsta träden måste då huggas bort för att de kraftigare skola kunna växa upp. Om man då icke eger rätt att afyttra dessa mindre träd, som i alla händelser måste nedhuggas, så skulle de utan minsta nytta förstöras, emedan de i alla fall måste bort. Ett sådant förbud kan jag ej anse vara annat än ett starkt ingrepp i eganderätten, hvarföre jag anser mig hafva skäl att yrka bifall till Utskottets hemställan.

Herr Bågenholm: Sedan nu Kammarerna afslagit framställning om vidtagande af någon förändring i skogslagstiftningen för denna riksdag, i hvilket beslut jag tagit del, ehuru jag för min del gerna skulle hafva biträdt ett lagförslag af det innehåll, Herr von Gegerfelts reservation angifver, så anser jag dock att det kunde vara nödigt att göra något i den rigtning, motionären föreslagit, och i sådant hänseende ber jag att få hos Herr Talmannen göra framställning om bifall till Herr Sundells reservation.

Denna reservation inskränker nemligen kontraktstiden rörande afverkning af skog till högst femton år, hvilket jag tycker kan vara ganska tjenligt. Vidare delar densamma afverkningsförhållandena i två delar, den ena som endast afser timmerafverkning och under hvars tillämpning finare timmer komma att stå kvar och tillräckligt betrygga återväxten. Den andra delen deremot innefattar sådana kontrakt, deri total afverkning upptages och i hvilket fall köparen skulle hafva skyldighet att vid kontraktstidens slut återlemna skogslothen med erforderliga fröträd kvarstående, eller försatt i begynnande återväxt.

Dessa af reservanten framställda förslag föreställer jag mig skola

komma att verka synnerligen fördelaktigt, till dess den tid kommer, då vi få en lag, som blir allmänt antagen, såsom jag hoppas.

På dessa skäl anhåller jag om proposition å detta af mig nu framställda yrkande.

Öfverläggningen förklarades slutad. Efter det Herr vice Talman-
nen framställt propositioner enligt de gjorda yrkandena, biföll Kam-
maren Utskottets ifrågavarande hemställan.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 3 e. m.

In fidem
Gustaf Westdahl.